

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Évi díj 24 korona.
Heti díj 2 korona.

VIDÉKEN:

Évi díj 28 korona.
Heti díj 2 k. 40 f.

HIRDTÉSEK:

Öt soros péntekkor egyenként 20 fillér,
másnapon következéskor 16 fillér.

Nyitási díj két sorra 4 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, november 9.

Ma számunk főbb közleményei:

- Örömmámorban.
- Tiltakozás a városi tanács kritikája ellen.
- Általános kibékülés.
- A merénylő kávést felmentette az esküdszék.
- Letartóztatják a Zsilirszky flukat.
- Az öngyilkos aradi clák.
- Tovább tart az olasz-török háború.
- Tarkaságok.

A technikai obstrukció vége.

Arad, november 8

Hogy a kormány a leges'egutolsó alkalmat se utasította el magától, a mely a parlamenti béke megteremtésére és főként a technikai obstrukció megszüntetésére lehetőséget kínált s hogy ez a legutolsó kísérlet a leges'egutolsó percben csakugyan eredményre vezetett: ez könnyen győzelmi hangulatra csábíthatja az ellenzéket. A véderő-javaslatok nincsenek se elejtve, se visszavonva, még csak el se halasztva, a kormány mindenik tagja helyén áll, bajos lenne tehát megmagyarázni, hogy miben van itt a diadal és miről lehet a győzteseket megismerni.

Ez azonban nem fontos. Az ország megszabadul attól, hogy exlexbe jusson; a parlament pedig megszabadul a technikai obstrukciótól. A fegyverszünet annak alapján jött létre, hogy a képviselőház négy napon a költségvetést tárgyalja, két napon pe-

dig a véderőjavaslatot. Az ellenzék azonban köteles abbahagyni a technikai obstrukciót és a véderőjavaslat további vitáját névszerűn szavazások helyett szónokokkal fogja folytatni.

Az ország tehát megszabadul egy rémtől, amely a közel jövőben fenyegette és leráz a nyakáról egy szörnyet, amely eddig gyötörte. Két nagy eredmény, és Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök kellően értékelte azokat, amikor ezek garanciája mellett a fegyverszünetre ráállott.

Az államháztartás rendjét és a parlament nivóját biztosította ezzel a kormány. A költségvetés szabad utjával nem kísérti az országot a törvényen kívüli állapot, amelynek harmadik ismétlődése a külföld szemében árthatott volna a magyar gazdasági életnek. Ugyan országot, amelynek gazdálkodását egyre kísérti az exlex, s ahol ezen segíteni királyi intézkedéssel nem lehet, kevésbé szívesen keres föl az idegen tőke és vállalkozás.

Legnagyobb vívmánya és igazi győzelme a kormánynak a technikai obstrukció elmúlása. A válságnak talajdonkép ez volt a veszedelem-magva. A parlament tekintélyét lealázta, hivatását megcsufolta, és az egész politikai életet értéktelenné tette az a mód, amelyet az ellenzék a parlamenti tanácskozás rendes eszközei helyett választott, és amely szinte a törvény-

hozás csődjével fenyegetett. Ezt kellett a parlamentből kiirtani, megbélyegezni és lehetetlenné tenni. Ha szükség lett volna rá, erővel; így, hogy békés uton sikerült, mindenesetre jobb. A megegyezés alapján az ellenzék nem folytathatja a technikázást, hanem vissza kell térnie a parlamenti tanácskozásnak egyedül jogosult és egyedül illő formái közé. S a polgárnak, aki a képviselőház karzatára kerül, nem kell ezután pirulnia és megbotránkolnia azon, hogy mit neveznek törvényhozói működésnek és miben merül ki a népképviselő tevékenysége, a maguk és az ország ideje; hanem lát rendes parlamenti vitákat, — az ellenzéken fog mulni, hogy milyen nivós és tartalmas beszédekkel.

A megegyezéssel kétségen kívül az ellenzék is jelét adta annak, hogy teljesen nem vesztette el a törvényhozói felelősségérzetét, s egyben azt a belátását is elárulta, hogy a technikai obstrukcióval valami különös dicsőséget nem szerzett magának. Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök pedig megmutatta, hogy mindig, a politikai válságok legveszedelmesebb perceiben is ura tud maradni a helyzetnek, fölismeri azok jelentőségét és az ország érdeke javára jól tudja azokat fölhasználni. Az államférfiúi éleslátás és higgadság, amely a miniszterelnök részéről itt is megnyilatkozott s amely az ellenzék részéről is elismerésre talált, reményt ad arra, hogy a fegy-

A megbízatás.

Sátor Pál, a hírneves író békésen itta pikoló feketéjét a Newyork kávéházban két óra tájban. Mondanom sem kellene, hogy nem délutáni, hanem éjfélutáni két óra tájban. Ezt csakugyan mondanom sem kellene, ha előrebocsátottam volna, hogy a hírneves író mellékfoglalkozásként a Vegyes rovatot vezette a Budapesti Ujságnál és éjjeli szerkesztő volt. Hírneves írósga abból született meg, hogy elkövetett egy két tárcát, sőt verset is, amelyek nyomdásfélték láttak. Sátor különben nyugodt, csöndes és megbizgató ember volt. Egy huszonhat éves böcs, aki fölénytel, hidegen nézi az élet kavargó szenvedélyeit. Valamikor talán hévvelkedvvel, lotogó lelkesedéssel vágott neki a sikerek, a hírnév felé vezető útnak. Azután belefáradt. Robotosan morzsolta le a napjait. A hivatásának élt és a családjának. Ez az éjfélután kávéházasdi volt az egyetlen szenvedélye. Megvárta míg a barátok, az ismerősök összeverődnek a szerkesztőségekből, azután diskurált egy keveset és sietett haza, ahol polgári erkölcsű és életű asszonya és egy másfél éves kislánya várta édes álomban... Mert kérem, ne tessék azt gondolni, hogy az ujságíró kivétel nélkül dorbézoló, éjszakázó, agyonzúllott és léha náció. Sátor és még sok-sok osztályosa ennek a csúnyán gyönyörű pályának olyan becsületesen nyárspolgári életet élt, olyan jámbor hajlamokkal volt megáldva, mint akármelyik kataszteri irodatiszt, vagy vámhivatali ellenőr.

A fiuk nehezen gyűltek a Newyork éjjeli törzsasztalához. Azaz, hogy Sátor szabadult el jó félórával korábban a munkából. Csöndesen szitta a szivarját és a villamoslángok alól, a márványoszlopos kávéházi trónus mellékéről fázósan, borzongva nézett a kávéház sötét, székfőnyoktól fantasztikus öblébe és ki a havas novemberi éjszakába. A kávéház ajtaja nyikorgott és egy havas, összegyűrt kabátba, kalapba rejtett alak tántolygott az asztalhoz. Sátor meg sem ismerte, amíg a kalap sarokba nem repült és egy-sajátágon lapos, széles sárga arc, mély, fekete szempár és kusza nagy üstök nem mutatkozott.

— Kálmán, te vagy? Minő szél hozott ide! — üdvözölte Sátor.

— Az új vendég szó nélkül leült. Fölbajtott három pohár állott vizet és groggot rendelt. Pár perc múlva megszólalt:

— Csodálkozol? Látod, jó orrom volt. Tudtam, hogy téged találalak itt. Sejtettem, éreztem, hogy te itt vagy. Mert most rád van szükségem. Te kellessz nekem.

— Csak pénzt ne kérj öreg fiu, mert istenemre nem adhatok — jegyezte meg Sátor Pál.

A nagyhaju kacagott. Az ittas emberek nagy és hangos kacagásával.

— Sohse féj. Amióta beszélgettem a futuristák közé, amióta megjelent a könyvem az a piszok sárgavörös ordító borítékú könyv: tudod a „Hitvány vércseppek” — Komoly Kálmán

versei — azóta nincs hiányom pénzben. Van pénzem dögével. Igaz, hogy így sem elég.

— És a zürzavaros rimpengatók költője rettenetesen összeborzolta a haját.

— Nagyobb bajom van — folytatta. — Nagyobb bajom. Nagyobb bajom. Nagyobb bajom.

— Részeg vagy — jelentette ki egykedvűen Sátor.

— Ez igaz — hagyta helyben Komoly. — De ezt már előbb is tudhattad volna. Amint azt mondom, hogy sejtettem, éreztem valamit, akkor mindig részeg vagyok. Különben is éjfél után mindig részeg vagyok. Ez adja az ihletet. Nem a részegség, mert az buta dolog, hanem a reggeli kaccenjammer. Ó hogy lehet költeni keserű borizzal a szájban!

— Öregem ne szavalj, ne pózolj nekem. Lennyire még sem vagy részeg. Tudhatod, hogy én ismerem az igazi természetedet még abból az időből, amikor együtt róttuk a betűt a „Kovácsvidai Híradó” számára fél esztendő előtt.

— Ne említsd Kovácsvidát, azaz, hogy csak említsd! Épen ezért van szükségem rád — vágott bele a költő.

A grogg megérkezett és Komoly Kálmán egy hajtásra lenyelte. Azután odahuzta a széket Sátor mellé és beszélt.

— Segitened kell rajtam. Ne szólj kérlek egy szót sem, mert értelmesebben akarok elmondani mindent, ha pedig megszakitasz, akkor vége az értelemnek. Mindenekelőtt hallgass ide. Ezt a táviratot kaptam ma Kovácsvidáról:

verszűnetet a teljes béke s a parlament nyugalmának, akcióképességének végleges biztosítása fogja követni. Ehhez azonban, úgy, mint a mostani fordulatnál, az ellenzék belátására is van szükség.

Örömmámorban.

— A képviselőház ülése. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, november 8.

Az érdeklődés az ülés iránt ma sem csapant meg s csak oly sűrű tömegben voltak együtt a képviselők, mint a két legutóbbi ülésen. Elmult háromnegyed tizenegy, amikor Kabos Ferenc alelnök az ülést megnyitotta. Ma is zsufoltan teli Ház és roskadozó karzatok várták megfeszült figyelemmel az ülésben történendők. A megnyitás után a terembe lépő *Andrássyt* zajos eljenzés és taps fogadta: benne látta a baloldal a békeszerzőt. A lelkesedés csak akkor csitult el, midőn *Apponyi*, *Kossuth*, *Justh* a terembe értek.

A jegyzőkönyv felolvasása után egy csomó feliratot és kérvényt mutat be az elnök. A névszerinti szavazást kérő ívek elmaradtak. Már előbb a folyosón emlékebe osztoztatták valamennyit.

(Berzeviczy levele.)

Most bejelenti Kabos Ferenc, hogy Návay Lajos alelnök újabb levelet kapott Berzeviczy Alberttől, a Ház lemondott elnökétől.

Mihályi Páter jegyző az előadói emelvényre siet a levéllel s emelt hangon esendőt tartó figyelemben olvasni kezdi. Az elnök levele ekkép szól:

Nagyméltóságú Alelnök Ur! Megilletődéssel értesültem a képviselőház tegnapi ülésén történt megnyilatkozásokról. A visszhang, melyet Nagyméltóságodnak nemos érzelmentől áthatott szavai kellettek, az összes pártok szószóka részéről személyem és működésem iránt kifejezett bizalom és elismerés legszebb jutalma egész közpályámnak. (Heszantartó zajos eljenzés és taps.) De engedje meg Nagyméltóságod, hogy midőn e soraim által az egész képviselőháznak, az összes pártoknak a legmelegebb hálát mondom, egyuttal arra kérem a Házat, méltóztassék elállani attól a szándékától, hogy engem

küldöttségileg szólítson föl elnöki állásom megtartására. Ép tisztelem a Ház iránt és ama nagy vélemény, melyet a Ház elnöki méltóságának beszeről és fontosságáról magam is táplállok, nyújthat kezességet arra nézve, hogy csekély okokból, csupán személyes tekintetből e méltóságtól meg ne váljak. Hogy attól megváltam, erre súlyos okok készítették, melyekről Nagyméltóságodnak és a tisztelt Háznak kötelességszerűen beszámoltam s melyek lehetővé teszik, hogy jól megfontolt elhatározásomat megváltoztassam. Ujból tiszteletteljesen kérem ennélfogva Nagyméltóságod utján a képviselőházat, hogy végleges lemondásomat az elnöki tisztségről tudomásul venni méltóztassék. Fogadjja Nagyméltóságod kiváló tisztelőlem kifejezését. Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke.

(Az elnök bucsuztatása.)

A levél felolvasása után az egész Ház percenkig tapsolta és éljenezte Berzeviczyt, Kabos Ferenc elnök pedig az ováció lecsillapulta után ezt mondotta:

— Minthogy Berzeviczy Albert urnak épen most fölvastott leveléből fájdalommal értesülünk arról, hogy a képviselőháznak az ő nagy érdemei és személye iránt való szeretetteljes megnyilatkozása ellenére ragaszkodik szándékához, amaz elnöki javaslat visszavonásával mely szerint küldöttségileg lett volna fölkérendő lemondása visszavonására, most már fájdalommal javasolom a t. Háznak, hogy lemondását vegye tudomásul!

Kossuth Ferenc: Én a legmelegebb sajnálattal vonom vissza azt a javaslatot, melyet tegnap tettem. A távozó nagyérdemű elnök után rózsát és babérlevelet hintünk. Reméljük, hogy más téren lesz még alkalma érvényesíteni tehetségeit és szolgálatait a hazá érdekében. Az egész Ház tapsol és éljenez.

Kossuth beszéde után sorjában keltek föl az ellenzéki pártok vezetői: *Müller* Lajos, *Rakovszky* István, *Egry* Béla és *Szabó* István (argyatódi), valamennyien meleg elismeréssel adóztak a távozó elnöknek s visszavonták a lemondása kapcsán benyújtott indítványokat.

(A miniszterelnök beszéle.)

Aután *Héderváry* Károly gróf miniszterelnök nemcsak a maga és a kormány nevében, hanem a párt nevében is, melynek élén áll néhány szóval csatlakozott azokhoz a nyilatkozatokhoz, melyek Berzeviczyt dícsérték.

(A Ház munkarendje.)

Hegedűs Loránt, a pénzügyi bizottság előadója beértesíti a pénzügyi bizottság jelentését a jövő évi költségvetésről.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök indítványozza, hogy a költségvetés tárgyalására mondja ki a Ház a sürgősséget, mert az ország érdeke, hogy mielőbb kész költségvetés legyen. A holnapi napon az új elnököt választja meg a Ház s javasolja, hogy a költségvetés tárgyalását már a pénteki ülésen kezdjék meg. E mellett kívánatos az is, hogy a védőjavaslat hetenkint két napon, még pedig szerdán és szombaton tárgyalassék.

A Ház kimondja a költségvetés tárgyalására a sürgősséget.

Elnök indítványára a holnapi napirendet akkép állapítja meg a Ház, hogy annak első pontja az elnöki előterjesztések, második pontja pedig az elnökválasztás.

Az ülésnek negyed tizenkettő előtt vége volt; az elteuzék zajos eljenzés és taps közben hagyta ott az üléstermet.

Tiltakozás

a városi tanács kritikája ellen.

— Izgalmas vita a közgyűlésen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 8.

Érdekes vitát provokált *Müller* Lajos dr. a törvényhatósági bizottság mai ülésén arról a kérdésről, vajon a tanácsnak van-e joga a törvényhatósági bizottság határozatai felett kritikát gyakorolni, vagy pedig ha azt látja, hogy a közgyűlés tévedett, ezt is szó nélkül tudomásul kell vennie, mert *Müller* dr. véleményeszerint a közgyűlés szuverén ur, mely úgy cselekszik, ahogy neki jól esik. A kérdés, melyet ilyen kiélezett formában eldönteni nem lehet, továbbra is kérdés marad, mert a közgyűlés általános helyesléssel vette tudomásul *Varjassy* Lajos polgármester ama kijelentését, hogy a tanács szolgálatait meghunyászkodása nem jelenti a törvényhatóság nagyobb fokú tiszteletét, mintha nyíltan megmondja a maga véleményét.

A közgyűlésnek ma ismét a fatelepek ügyével kellett foglalkoznia, mert *Barta* Samu és *Kocander* Ignác lakerekesedők azt kérték, hogy úgy mint *Cukor* Lászlónak, nekik is engedtessek meg, hogy telepüket még három évig a *Boros* Béni-téren tarthassák üzemben. A tanács a kérelem elutasítását javasolta és azt azal indokolta meg, hogy a szabályrendelettel jutna ellenkezésbe a közgyűlés, ha ennek határozott tilalma dacára engedélyt adna fatelepekre a *Nádor* utcában. Épen úgy — mondotta

„Klára meghalt.“ Ennyi és egy betűvel sem több. Tudod, ki ez a Klára?

Sátor csak a fejével intett, hogy nem tudja.

— Nem tudod? Ej, dehogy nem. A házigazdád leánya. A kovácsidai házigazdádé. Akinél laktatok. A kis Klára. Még a feleségeddel is jóban volt.

Sátor most már emlékezett. Nagyszemű, kékszemű, beszédes szemű leány volt ez a Klára. Még sokszor tréfálkozott is vele a kerekre nyílt, álmélködő, világot csodáló szemei miatt. Ez volt minden, amire hirtelenében emlékezni tudott. Azt semmiképen sem értette, hogy mi köze lehet Komoly Kálmánnak Klarához, Klára halálához és neki mindehez.

Hamarosan ezt is megértette. A nagybaju ittás költő hiven beszámolt mindenről. Persze, szerelem volt a dolgok nyitja. Komoly bolondította, Komoly ígéretekkel hitegette a leányt, akihez levelekben még akkor is ragaszkodott valami érthetetlen okból, midőn már otthagya egész Kovácsidát. És a kis, naiv Klára bizott, majd kételkedett, követelni kezdett és a végén, a végén jött ez a távirat...

Sátor komolyan elszomorodott.

— Épen megérdemled, te érdemled meg, hogy valaki megölje magát miattad! — mondotta nyersen. — Mert biztosan öngyilkos lett. Szegény, kicsiny, naiv Klára!

— No, no, — dörmögött Komoly — nem is olyan szegény, nem is olyan naiv!

— Ha meg ilyen véleménynyel, vagy róla — a te dolgod, a jóizléseid hiányát mutatja, hogy így beszélsz — akkor, mit bõgsz itt a

halálán. Meghalt, örülj neki, vagy ne is törődj vele. Mit akarsz tőlem ebben az ügyben?

— Itt a bökkenő — válaszolt egészen kijózanodva a költő. — Meghalt-e igazán, vagy sem? Kételkedem a táviratban. Biztosat szeretnék tudni. Mert ha csakugyan meghalt, akkor olyan verőciklust költök „Szeretőd hullája“ címen, hogy csuda lesz. Ha pedig nem halt meg, akkor — no akkor ki akarok bonyolódni ebből az ügyből. Azt akarom, nézd, arra kériek: utazz le Kovácsidára és nyomozd ki, hogyan áll a dolog.

— Te nem vagy részező Kálmán, — szólt Sátor bosszusan, — hanem egyenesen bolond vagy. Nem ettem meszet. Ha nyomoztatni akarsz, küldj le egy detektívet. Vagy menj magad!

— Nem mehetek! fiam nem mehetek — zokogott a költő — hiszen ha beteszem a lábamat abba a ronda fészekbe, kétszázhuszonhat hitelezőt szabadítok a nyakamba. Neked kell bamenned Palikám! Tedd meg a kedvemért.

— Palikád vagyok, de ilyen pali nem. Menj te, vagy ne menj, irj, táviratozz, vagy csinálj amit akarsz, csak nekem hagy békét. Hülyének képzelsz? Én szedjem össze magamat, hagyjam itt a családomat, munkámat üljek vonatra és ebben az istenverte téli zimanokban vasutazzak a híres jó kovácsidai voralon hét óra hosszat! Mindezt azért, hogy te Komoly Kálmán, a futuristák szemefénye, megkölhessd, vagy ne kölhessd meg a Szeretőd hullafoltjait, vagy mi a ménköd...

— Igazad van Pál — igazad van — válaszolt a kitörésre szöbrayü nyugalommal a

nagybaju. — Szídj össze, megérdemled. De ez a szörnyű hír annyira kétségbe ejt! Csak pózeáltam, csak hazudoztam előbb, pedig komolyan, véresen komolyan szerettem Klárát. Megöl a bizonytalanság, ha nem tudom meg, mi van vele. Azután nézd, aranyos, hírneves írónk, nemcsak arról van szó, hogy Klára él-e. — Könnyelmű vagyok, könnyelműen bántam vele — el kell intézned ezt a részát is a dolognak. Ki kell békítened Klarával. És ezt csak te tudod megtenni...

Sátor Pál soha az életében nem volt szilárd ember. Ingatag, befolyásolható, minderre rávehető természetét csak egyszer, egyetlen egyszer tudta megszilárdítani, mikor házassága előtt végérvényesen szakított fiatalasága dorbézoló, vad életével. Most senkinek kellett: Kálmán egy kicsit még zokogott, esdekelt, magyarázott és a „Budapesti Ujság“ Vegyes rovatának vezetője végül beadta a derekát: megígérte, hogy reggel indul Kovácsida felé. A költő forrón meg-megrázta a kezét és nem beszéltek többet az ügyről. Jöttek, szállingóztak a betűvetés éjszakai rabszolgái a szerkesztőségéből és megindult a hangos, izgatott, lármás hajnali beszéd...

Amikor Sátor hazafelé ballagott és a csillogó friss havon a lábnyomok feltjait nézegette, kissé nyugtalan volt. Nem tudta mit sólnak a váratlan kiránduláshoz otthon, a lapjánál. De már izgatta őt az a minden emberben ott lappangó szenvedély, amelyet nyomozó, kutató ösztönnel lehet nevezni...

Rudnyánszky Endre.

a tanács — mintehogy a szabályrendelettel ellenkezik az a határozat, melyet Czukor László kérvényének elintézésénél hozott.

Ezt az emlékeztetést vette rossz néven a tanácstól Mülek dr.

— Tiltakoznom kell ez ellen — mondotta — hogy a tanács bírálatot mondjon a közgyűlés határozatai felett. A közgyűlés érett megfontolás után, legjobb meggyőződését követve dönt az eléje kerülő kérdésekben és ezt a döntést a tanácsnak akceptálnia kell minden esetben. Ha nem tetszik neki, akkor van utja a jogorvoslatra, fellebbezhet és ott elmondhatja a maga tárgyilagosságot, de felülbírálni a közgyűlés állásfoglalását nem hivatása. Pláne ebben az esetben, mikor a tanács a hibás, ha a közgyűlés szabályrendelettel ellenkező véleményt nyilvánított. Hol volt a tanács, hol volt a főügyész ur a múlt közgyűlés alkalmával, miért nem világosították fel a törvényhatóságot, miért nem óvták meg a tévedéstől? Epen úgy, mint elítéltem a tanács kritikáját, kikérem magamnak azt is, hogy valaki az én intencióimnak tisztaságát kétségbe vonja. Én és velem együtt a törvényhatóság minden tagja önzetlenül és csak a közérdeket tekintve cselekszünk és azért tiltakoznom kell olyan meggyanúsítás ellen, mintha az említett határozat meghozatalánál a barátság által befolyásoltattnak volna magamat.

Urbán Iván főispán kijelentette, hogy a tanács épen az 6 intencióinak megfelelően mutatott reá a tárgyalás alatt lévő határozati javaslatban a múltkor elkövetett hibára.

— A tanács alkalmazkodjék a közgyűlés akaratahoz — szolt közbe Mülek dr.

A tanács eljárásának védelmében emelt szót Varjassy Lajos polgármester, aki a véleménynyilvánítás szabadságát követelte a tanács részére is.

— Mert — ugymond — a tanács akkor cselekszik helyesen és teljesíti jól a kötelességét, ha bátran megmondja a maga véleményét. Teljes tisztelettel viseltetünk a törvényhatóság iránt és a mi határozati javaslatunk azért sem mondható jogtalan királatnak, mert a határozata nem is jogerős, a miniszternek is lesz szava az ügyhöz, mert meg van fellebbezve.

— Épen mert a miniszternek is van még szava — felelt Mülek dr. a polgármester érveire — és még 6 jóváhagyhatja a törvényhatóság határozatát, nem mondhatja már ma a tanács hogy szabályrendelet ellenében cselekedett a közgyűlés. Különben a felszólalásom alapjául épen ez a konkrét ügy szolgál és én sem akarom általánosságban kétségbe vonni a tanács vélemény nyilvánításának szabadságát.

Ezután a közgyűlés Barta és Kocander kérelmét elutasította.

VÁROS ÉS MEGYE.

Városi segély egy alapítandó cipőgyárnak. Részletesen ismertették a gyáralapítási bizottságnak tárgyalásai alkalmával azokat az anyagi eszközöket, melyeket a bizottság Weisz Mór és érdektársainak rendelkezésére hajlandó bocsátani egy Aradon létesítendő cipőgyár létesítésénél városi segély fejében. A tanács javaslatára a törvényhatósági bizottság és felajánlotta az alapítóknak a segélyt is felszólítja őket, hogy záros határidőn belül nyilatkozzanak, elfogadják-e vagy nem. A közgyűlésen nagyon sokan csodálkoztak ez áldozatkészség fölött és a névszerinti szavazás alkalmával kifejezést is fognak ennek adni.

Megegyezés a város és a betegsegélyező pénztár között. Évek óta húzódtott nézeteltérésnek vetett ma véget a törvényhatósági bizottsági közgyűlés. 1907 év június hó 1. óta járó tagdíjakat követelt a pénztár a város nyugdíjjal nem bíró és ezért pénztár-köteles tagjai után. A város a fizetést megtagadta és azt vitatta, hogy 6 maga gondoskodik alkalmazottjai betegsegélyéről. Minthogy azonban a Kuria egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy a városi alkalmazottakat be kell iratni a pénztárba, a jogügyi bizottság azt javasolta a közgyűlésnek egyezzen meg a pénztárral, fizessen

a visszamenő időre 6000 koronát és a jövőre irassa be nyugdíjjogosultság nélküli alkalmazottjait és a pénztárral láttassa el a betegsegélyt. A közgyűlés így határozott.

Általános kibékülés.

— Fordulat a politikai harcban. —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, november 8.

A politikai világ arculata tegnaptól mára hirtelen nagyot változott. Tegnap még erőszakra, harcra, parlamenti feifordulásra készültek minden oldalról, ma pedig majd hogy egymás nyakába nem borultak barátok és ellenfelek egyaránt a nagy békemámorban.

A béke, — azaz hogy inkább egy hosszú fegyverszünet — csakugyan megszületett. A kormány és az ellenzéki pártok között sikerült olyan megállapodást létesíteni, amely megoldja az elnökválságot, biztosítja az ország számára a jövő évi költségvetést, a véderőreform kérdésében való összeütkezést pedig egyelőre elodázza.

Hogy ez a fordulat kinek, vagy kiknek az érdeme, arról sokat beszéltek ma a Házban, s mindenkinek megvolt a maga külön-külön pártfogója a békeszerző díjára és dicsőségére. Általában Sztérynyi Józsefet emlegetik, mint a békeproponíciók kitalálóját.

Tanácskozás a békéről.

A béketárgyalások már korán reggel megkezdődtek. Ugyanis Héderváry Károly gróf miniszterelnöknél ma reggel kilenc órakor a miniszterelnöki palotában látogatást tett Andrassy Gyula gróf, Kossuth Ferenc és Sztérynyi József. Az államférfiak mintegy negyed órai tanácskozást folytattak, aztán a képviselőházba mentek. A miniszterelnököt a Házban Návay Lajos és Kabos Ferenc alnökök keresték fel, azután Héderváry gróf Lukács László pénzügyminiszterrel és Berzeviczy Alberttel tanácskozott.

Ezalatt Andrassy Gyula gróf és Kossuth, Ferenc közötték Justh Gyulával és Károlyi József gróffal a megegyezés feltételeit s a függetlenségi vezérek az ellenzéki pártokhoz tartozó képviselőket még tíz órakor nyomban közös értekezletre hívták össze az egyik jegyzői irodába. Az értekezleten megjelentek: Kossuth Ferenc, Justh Gyula, Apponyi Albert gróf Batthyány Tivadar gróf, Déry Zoltán és a függetlenségi képviselők közül körülbelül nyolcvan.

Kossuth Ferenc szólalt fel először.

— Azért jöttünk össze — ugymond — mert tegnaptól mára akciósabadságunk feloldozása nélkül sikerült a kormányval a következő megállapodást létesíteni a parlamenti fegyverszünet érdekében.

A megegyezés feltételei.

A képviselőház pénteken megkezdte az 1912. évi költségvetés tárgyalását. A költségvetést hetenkint négy napon át tárgyalja a Ház, az interpellációs napokon, szerdán és szombaton a véderőreform lesz napirenden. A költségvetés tárgyalásának időtartamára az ellenzéki pártok általában (tehát a véderőreformmal szemben is) felfüggesztik a technikai obstrukciót. Ha december 16-ikáig a Ház le nem tárgyalná a költségvetést, akkor a kormány indennitást kér, amelynek elintézéséig felfüggesztik a véderőreform tárgyalását is. Ha közben az ülések meghosszabbításának szüksége mutatkoznék, ez csak a költségvetés tárgyalásának napjaira alkalmazható, a véderőreformra nem. A költségvetés, illetve az indennitás elintézése után a pártok visszanyerik szabad kezüket a további parlamenti küzdelem tekintetében.

— Ezeket a megállapodásokat — mondotta Kossuth — csak mint javaslatot terjesztem az értekezlet elé. Tölekek függ, elfogadjátok-e, vagy elvetitek.

Justh Gyula kijelentette, hogy a maga és pártja részéről hozzájárul ezekhez a propositiókhoz, de annak hangoztatásával, hogy ez nem jelenti a végleges békét, csak a fegyverszünetet. A költségvetés elintézése utánra pedig főtartják teljes akciósabadságukat. A megállapodáshoz annál is inkább hozzájárul, mert a kormánytól garanciát kaptak arra, hogy Tisza elnökelöltséget elejtik s helyette a többség más jelölt személyében állapodik meg. Garanciát kaptak arra is, hogy az új elnök a házszabályokat csak az eddigi értelmezés szerint kezelheti.

Polónyi Géza azt indítványozta, hogy ezek után az ellenzéki vezérek küldöttséggel kérjék föl Berzeviczy Albertet az elnöki székben való megmaradásra. Többen is beszélni akartak még. Déry Zoltán azonban ezt mondotta:

— Amiben Kossuth és Justh megegyeztek, ahhoz mindnyájan örömmel hozzájárulhatunk.

Megvan a béke.

Az értekezlet erre egyhanguan elfogadta az előterjesztett megállapodást. Kabos Ferenc alelnök csak azután nyitotta meg tizenegy órakor az ülést, mikor a propositiók elfogadásáról értesült.

A képviselőház üléséről, a hol Berzeviczy Albert lemondását tudomásul vették s Héderváry Károly gróf miniszterelnök a kormány részéről is enunціálta a fegyverszünetet, külön tudósításban szólnak.

Az ülés után Héderváry Károly gróf miniszterelnök képviselőházi fogadótermében értekezlet volt, amelyen a miniszterelnökön kívül Kossuth Ferenc, Justh Gyula, Andrassy Gyula gróf és Návay Lajos a képviselőház alelnöke vettek részt. Az értekezlet után, amely félóra hosszat tartott, Héderváry Károly gróf miniszterelnök Tisza István gróf, Láng Lajos báró, Vojnits István báró és Sztérynyi József látogatását fogadta.

A megegyezés hírére a Házban pártkülönbség nélkül nagy örömmel és megkönnyebbüléssel fogadták.

Tisza és Andrassy is kibékült.

A jobboldali keresztifolyosón az ülés végeztével érdekes találkozás történt Tisza István gróf és Andrassy Gyula gróf között.

Andrassy Gyula gróf Singer Vilmossal, a Nemzetközi Ujságíró Szövetség elnökével beszélgetett, mikor odalépett hozzá Tisza és ezt mondta:

— Te Duci, kérlek, az ujságok rosszul adták vissza azt, amit én az impotencia politikájáról mondtam. Nem úgy értettem a dolgot, a hogy a lapok magyarázták s egyáltalában semmi személyes célzás nem volt abban, amit mondtam.

Azt mondtam, hogy te a többségnek olyan tanácsokat adsz, amelyek tehetetlenségre kárhoztatják a parlament legnagyobb pártját. Elítéltem, hogy magad is belátod, mikép a mai házszabályok nem jók s mégis azt hangoztatod, hogy nem lehet ellene tenni semmit.

— Nos, akkor köztünk is szent a béke, — felelte nevetve Andrassy.

A két politikus ezután melegen kezét szorított egymással.

Ki lesz az új elnök?

A Ház új elnöke Návay Lajos lesz, akinek jelölésében a munkapárt ma esti értekezletén forma szerint is megállapodik s akinek személyét, különösen a megegyezés körül tanu-

sitott szereplése óta, az ellenzéki pártok is rokonérzettel fogadják. Az alelnökök személyére nézve még nem történt megállapodás, mert Kabos Ferenc, a mostani alelnök, egyelőre függőben tartja elhatározását, hogy megmarad-e tisztében továbbra is. Bjavatottak szerint különben Kabos szintén lemond.

Pártvezérek a helyzetről.

Justh Gyula a parlamenti békéről így nyilatkozott egy hírlapíró előtt:

— Először is azt kell hangsúlyoznom, hogy itt szó sincs békéről, hanem csak fegyverszünet jött létre. Béke csak akkor lesz, ha a választójog s a véderőreform kérdéseit a függetlenségi párt álláspontja értelmében tisztázzák. Azt, amit a kormány most megkapott, megszerezhetne volna kevesebb applommal is, mert hiszen a költségvetést mi ugyanis felajánlottuk s a véderőjavaslat tárgyalásában ugyanis rátértünk volna a beszédes vitára. Most különben lesz két hónapi idő s ez elég ahhoz, hogy a kormány a komoly és a tisztességes béke iránt való hajlandóságát cselekedetekkel bizonyítsa be nekünk. A véderőjavaslatot tizenegy napon át fogjuk ez évben tárgyalni.

Legtöbben azonban annak a nézetnek adtak kifejezést, hogy a fegyverszünet az állandó parlamenti békességet is meg fogja hozni. Csak az örökös bajkeverő Polónyi Géza elégedetlenkedett.

— Nekem az a meggyőződés — mondotta — hogy az ellenzék nagy pozíciót adott fel. Most úgy volt a helyzet, hogy a véderőjavaslat és a költségvetés tárgyalása egészen háttérbe szorult s mi idején tárgyalhattuk volna azt a kérdést, küldjünk-e deputációt Berzeviczyhez vagy nem. Páholyokból néztük volna a szituációt s Khuennek napokig belül le kellett volna mondania

Es szegény Polónyinak ezek a vérmes reményei kutba estek...

A Nemzeti Munkapárt hangulata.

A nemzeti munkapárt ma este Dániel Gábor elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen az elnök bemutatta Berzeviczy Albertnek Vojnits István báróhoz, a párt alelnökéhez intézett levelét.

A lemondott házelnök ebben a levélben őszinte köszönetet mond a pártnak azért, hogy őt a házelnöki méltóságra kijelölte, tulnyomó többségével megválasztotta és működésében mindenkor támogatta. Kijelenti, hogy politikai meggyőződéséhez hiven visszatér most a pártba az elnöki székéből leszállása után és harcolni akar a párt programjába foglalt elvekért és célokért.

Vojnits István báró volt az első felszólaló, aki meleg szavakkal adott kifejezést sajnálatának, hogy a kiváló és kimagasló tulajdonságaival tiszteletet keltő férfi megvált az elnökségtől. A lemondás indokait nem kívánja kutatni, ezek csak Berzeviczyre tartoznak. Amilyen igaz sajnálattal kell tudomásul vennie a lemondást, éppoly őszinte örömmel és büszkeséggel üdvözli őt ismét a párt tagjai között. Azt hiszi, hogy mindnyájuk érzelmeit tolmácsolja, amikor azt indítványozza, hogy biztosítsák a pártba visszatérő Berzeviczyt régi tiszteletükről és lelkük egész melegevel érzett szeretetükről.

Dániel Gábor csatlakozott Vojnits szavaihoz és a pártértekezlet nevében mély sajnálatát fejezi ki Berzeviczy lemondása fölött és azt a hirt pedig, hogy Berzeviczy Albert mint egyszerű párttag fog harcolni, élénk örömmel veszi tudomásul.

Berzeviczy méltatását az értekezlet lelkes éljenzéssel fogadta épúgy, mint Dániel Gábor azon bejelentését, hogy a kijelölt bizottság Návay Lajos jelenlegi alelnököt ajánlja a házelnöki állásra. A jelölést a pártértekezlet egyhangú lelkesedéssel tette magáévá.

Ezután Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök szólalt föl.

— Az idő gyorsan halad tisztelt értekezlet — mondotta nagy derűtség közben a miniszterelnök — amint ezt a tegnapi mára beállott változás mutatja. Teljesen változott kép és helyzet áll előttünk ma. Az elért ered-

mény elősorban a párt kiterjesztésének és türelmének, másrészt a törvényhatóságok csoportosan megnyilatkozott bizalmának tulajdonítja. Ez az eredmény, amelyet az ország javát szolgálónak tart, jövőre is kitartó működésre serkentheti a pártot. Nagy küzdelem után jutott a párt abba a helyzetbe, hogy az ország igazi érdekeit képviselje. Ez a feladat pedig ép oly mértékben büszkévé teszi, mint amennyire fokozott köteleességteljesítésre buzdítja.

Végül Dániel Gábor az értekezlet elnöke szólalt föl. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a mai nap fordulópontot jelent a magyar parlamentarizmus történetében. Az elért eredményt a miniszterelnök bölcs vezetésének köszönhetik. Megemlékezik a párt tagjairól is, akik mint közlegények igyekeztek munkatársai lenni Khuennek. A párt büszkén tekinthet vissza az utóbbi napokban végzett önfelelő munkájára. Most békét teremtettek a párt vezetési, elsősorban Khuen, de jöhet még idő, amikor újból harcra szólítja a pártot a miniszterelnök s a párt egy szívvel-lélekkel követni is fogja. (Leles éljenzés)

Az értekezlet ezzel véget is ért, de a párt tagjai még sokáig együtt maradtak a pártkör helyiségeiben és tárgyalták a békés fordulatot.

A merénylő kávést felmentette az esküdtszék.

— Fränkl Lajos szabadlában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 8.

Ha a hírlapok nem is adták volna a közönség tudomására, a törvényszék folyosóján gyülekező tömegről mindenki megtudhatta volna, hogy a törvényszék ma tárgyalja Fränkl Lajosnak, a merénylő kávésnak bűnpörét. A türelmetlenül várakozó hallgatóságot Fränkl közvetlen környezete alkotta, kávéházának törzsközönsége, az éjjeli, de főleg a rácvárosi élet alakjai. S ez a közönség el sem mozdulva helyéről, a tulfutott, kigőzölögésektől telt teremben végigülte az egész tárgyalást, végigvárta a felmentő ítéletet, mely különösen jogászörökben keltett meglepetést. A kedvező ítéletet Nagy Sándor dr. kiváló aradi kriminalista hatóságos védőbeszéde és a tárgyalás egész menete alatt tanúsított lelkiismeretes védői funkciója eredményezte.

A tárgyalásról szóló tudósításunk itt következik:

Negyed tizkor nyitotta meg Köller János kir. táblabíró, elnök a tárgyalást. A hallgatóság zsufolásig megtöltötte a tárgyalótermet. A hallgató közönség a lehető legválogatottabb: a rácváros összes éjszakai alakjait a tárgyalásra vonzotta a kíváncsiság. Beparfúmozott kaszirnők, éjszakai pincérek, kiket a nappal sápadt, pettyhűdt arcúknak mutat.

Az elnök rendelkezése egy fegyveres fogházról elővezeti a vádlottat. Fränkl egészen nyugodtan, szinte vidáman lépked, egyáltalán nem látszik rajta elfogódottság. Végig néz a hallgatóság padsorain, ahol sok ismerőst lát.

— Ni, milyen jól néz ki! — mondják a hallgatóság soraiban. — Most már nem vágja angolosan a bajuszát!

Az elnök felteszi az ált lános kérdéseket Fränklhez. A válaszaiból kiderül, hogy a gyilkos kávé 31 éves, nő, gyermektelen, izraelita vallású, három alsófoku kereskedelmi iskolát végzett, büntetve nem volt, 8—9000 koronányi ingó vagyona van.

Ezután az elnök felolvasta a beidézett tanuk, és az esküdtek névsorát, majd megalakult az esküdtszék. Az esküdtszék tagjai: Jankovics György, Pichler Sándor, Baumgartner Ignác, Beck József, Labdás Péter, Györffy Ernő, Raucher Emil, Schlésinger Ármán, Purjesz Lázár, Rothmüller Ferenc, Skorczák György

Balzer György, Farkas Áron és Rosenberg Mihály.

A vádlott vallomása.

Az elnök rendelkezése felolvasták az esküdtszék megalakulása után a vádiratot.

Elnök Fränklhez: Hallotta és megértette?

Fränkl: Igen.

Elnök: Beismeri bűnösségét?

Fränkl: Nem ismerem el. Nem érzem magam bűnösnek!

Elnök: Miért nem érzi magát bűnösnek?

Fränkl: Mert saját életem a saját kávéházamban veszélyben forgott és ha nem igy tettem volna, ma már talán nem is lennék az élők sorában! Bogdán engem állandóan zsarolt, késsel és browainggal fenyegetett!

Elnök: Mondja el részletesen, hogyan lölte meg Bogdánt!

Fränkl az elnök kérdésére hosszas történetbe kezd be. Elmondja részletesen, hogy Bogdán miért volt neki ellensége. Előadását élénk gesztusokkal kíséri, a mozdulatokat szemlélteti az esküdteknek. Elmondja, hogy május 15., vagy 16-án Schmeltzer Antal kereskedő volt bent a kávéházában, hol egy asztalnál Bogdán s annak unokatestvére Grubner söröztek. Újfel után Schmeltzer fizetett s eközben Bogdán láthatta pénztárcájának tartalmát. Bogdán ekkor odaszólt Grubnernek: „Te, a palinál milyen sok dohány van!”

— Tetszik tudni ez annyit tesz, hogy az áldozatnál milyen sok pénz van — magyarázza a jasszkifejezést Fränkl az elnöknek.

Amikor Schmeltzer fizetett Bogdán és Grubner távoztak a kávéházból, de pár lépéssel arább lestek a „Palira.”

— Ki akarták rabolni, de mikor én láttam, hogy ők várnak Schmeltzerre, egész reggeli öt óráig magamnál tartottam őt. Reggel azután a két alak eltűnt.

Másnap Bogdán megint beállított a kávéházba és hangos káromkodások közt lehordta Fränkl, mert elrontotta a „tutti fogást.” Már ekkor megfenyegette, hogy leszurja.

— Én — folytatta vallomását Fränkl — felmentem a rendőrségre, ahol Valenta detektív azt mondotta nekem, hogy ha Bogdán még egyszer garázdálkodik az üzletemben, vagy megfenyeget, akkor lőjtem le. Ugyanezt mondotta Rasztig detektív is.

Elnök: Ez nem tartozik az üggyhez. Azt mondja el, hogy lött rá Bogdánra!

Fränkl: Kérem, ez hozzá tartozik. Ezóta az eset óta Bogdán ellenségem. Mindig többed-magával jött a kávéházamba, úgy, hogy nem mertem vele kezdeni. A kávéházban garázdálkodott; ha egy jobb vendégem volt, annak az asztalához szemtelenkedett, úgy, hogy tönkretette az üzletemet.

— Szeptember 19 én este bejött a kávéházba Hegyi Sándor csizmadia. Megivott egy teát, aztán odaszólt nekem:

— Zsidó, jere, játszunk egy aprét!

— Én szabadkoztam és azt mondtam, hogy szegény ember vagyok, nem játszom, de később mégis leültem. Elnyertem tőle vagy 6—8 forintot, s Hegyinek már nem volt több pénze. Ekkor jöttek be a kávéházba Bogdán és Werner Jenő, Bogdán azt mondotta Hegyinek, hogy minek ül le játszani, mikor nincs pénze. Hegyi erre azt felelte, hogy ha akar, hoz 5 száz koronát is. Bogdán ezt nem akarta elhinni, s fogadást ajánlott.

— Fogadtak is 10 koronába. Bogdán Hegyi felszólítására nekem adta át a 10 koronát, azzal Hegyi elment haza pénzért. Nemsokára visszajött 100 koronával s én átadtam neki Bogdán pénzét. Erre leültünk megint játszani.

Megjegyzem, hogy előzőleg Werner 10 koronát adott nekem szerencse pénznek. Leosztottam bankba vagy 20—25 koronát, azután átadtam neki a kártyát. Az ő bankjába is vesztettem s elfogyott előttem a pénz. Hátranyúltam a táskámba pénzért. Ezt a mozdulatot Hegyinyagyon gyanakvólag nézte s ezért fel is álltam. Én nem játszom olyanokkal, akik nem biznak bennem, mondtam neki, de ő kért, hogy folytassam a játékot. A játék végén elnyertem tőle összes pénzét, de ő belemarkolt az előttem fekvő pénzbe s 20 koronát kivett azzal, hogy az kell neki mulatni. Én, miután Hegyi elment, Werner Jenőnek visszaadtam a 10 korona szerencsepénzt s szokás szerint még 10 koronát adtam rá, de Bogdánt is megsajnáltam s a fogadásban elvesztett 10 koronája fejében ugyanannyit adtam neki. Werner és Bogdán ezután elmentek, de vagy másfél óra múlva visszajöttek. Azt mondtam nekik, hogy miután az üzletemet ugyanis eladtam, adok nekik két üveg pezsgőt saját árban. Rendeltek is, de Bogdán nem fizetett. Mikor ezért kérdőre vontam, azt felelte, hogy ugyanis jár neki pénz, mert Wernernek többet adtam s abból vonjam le a pezsgő árát.

— Másnap bejött Grubner az üzletembe s két üveg sört rendelt...

Általános sirás.

Fränkl, most, hogy a gyilkosság napjának történetét kezdi elbeszélni, akadozni kezd. Kezét a szívére, majd a fejére teszi, hangja elakad, majd az asztalra borul s zokogni kezd. A hallgatóság sorából is zokogás hallatszik. Fränkl felesége és öreg édesanyja a negyedik sorban ülnek s látva a zokogó férfit, ők is hangosan sirni kezdenek. Az elnök erre a tárgyalást *öt percére felfüggeszti* s elrendeli, hogy a börtönőr vezesse a zokogó Fränklit friss levegőre. Fränkl meg-megrogyva, támolyogva a börtönőr karjaira támaszkodva elhagyja a termet.

Hogy történt a merénylet.

A tárgyalás újbóli megnyitása után Fränkl kijelenti, hogy folytatni kívánja vallomását.

Elnök: Igaz-e az, hogy maga hamisan játszott Hegyivel s sápot adott Wernernek és Bogdánnak, hogy azok ne beszéljenek és ne világosítsák fel áldozatát.

Vádlott: Tekintetes kir. törvényszék, ez nem igaz. Nem is tudok hamisan játszani s vele különösen nem játszottam hamisan, mert úgy ő is ért a paklizáshoz, mint én. Cinkelt kártyával pedig nem tudok játszani, mert rövidlátó vagyok.

— Huszadikán este — folytatta Fränkl — bejött hozzám Werner és Karácsonyi Aurél. Később jött Grubner is, aki sört rendelt. Werner egyszerre csak kihívott az udvarba s azt mondta nekem:

„Baj van! Meg akarják magát ölni!“ — Majd elmondotta, hogy Bogdán le akar engem szurni. Erre én elővettem browningomat, megtöltöttem s a kasszába zártam. Nagyon meg voltam ijedve, mikor Bogdán bejött az üzletembe Löwy Izidorral. Bogdán nagy lármát csapott, Löwy igyekezett lecsendesíteni, huzta kifelé. Bogdán azonban nem hagyta magát, folyton kiáltozott:

— *Még ma vért iszom!* Azzal elővett egy bicskát s azt mutogatta a pincérnek: „Lásd, ezt a bicskát fogom még ma a gazdájába szurni.“

— Azután rám támadott. „Adjon három forintot!“ — „Én nem tartozom magának semmivel“, feleltem, de ő erre felkapott két székét s azt mondtotta: „Ha nem adja meg a pénzem, ezt a két székét viszem el.“ Werner ki-

vette a kezéből a székeket, de ő erre még jobban dühöngeni kezdett.

— Ez a tolvaj, sipista, hamiskártyás nem akar nekem 3 forintot adni, kiáltotta. Én ekkor odamentem Kovácshoz s még ma sem tudom, hogy miért, izgatottságomban kiutasítottam a kávéházból. Amint Kovács távozott, Bogdán legugolt a földre s bicskája után nyulva rám kiáltott:

— *Most iszom a véredből!*

— A kisasszony ebben a pillanatban eliskoltotta magát. „Jaj a kés“, kiáltotta, de én ekkor már a nadrágzsebembe nyulva, kivettem a revolveremet s Bogdán feje fölé lötttem. Csak meg akartam ijeszteni, de mikor láttam, hogy közeledik felém, még két lövést tettem. Bogdán ezután kiment a kávéházból s rendőrért kiáltott. Berohant Grubner s öklével hadonászva ordította rám: Mit csináltál te gyilkos. Ezután rendőrök jöttek a kávéháza és engem magukkal vittek.

— Ki volt a kávéházban, amikor meglőtte Bogdánt?

— Macsinek Mária, Werner Jenő, Pecsó Mór és a kávéseleány.

Fikker Károly kir. ügyész bevezetja a debreceni rendőrség átiratát, amely szerint Fränkl Debrecenből *hamiskártyázás miatt ki van tiltva.*

Fränkl: Én nem játszom hamisan. Az csak üldözés volt, hogy kitiltottak!

Bogdán kihallgatása.

A vádlott kihallgatása után a panaszos Bogdáné következett. Bogdán Traján 22 éves, nőtlen, görög keleti vallású, kereskedősegéd, kárt szenvedett az ügyből, mert még jelenleg is munkaképtelen. Előadja, hogy ő nem volt ellensége Fränklnek. A kávé nekik szeptember 19-én a Hegyitől elnyert pénzből 10 koronát adott sápként. Az nem igaz, hogy ő fogadott volna Hegyivel. Mikor megtudta, hogy Werner 20 koronát kapott a kávéstól, ő is annyit kért. Fränkl azt mondta neki, hogy másnap majd ad neki. Másnap elment a kávéháza s Löwy Izidorral, meg Grubnerrel ült egy asztalnál. Mikor a pénzt kérte, Fränkl azt felelte, hogy odaadja neki, ha elküldi barátait. Ezek elmentek, de Fränkl nem adta át a pénzt. Erre felvett két székét s azt mondta, hogy megér ez hat koronát. A székét Werner felezésére ismét letette, s hogy ujoól kérte a pénzt, Fränkl revolverrel támadt rá. Az első lövés nem talált a második arcába ment s ott csontot ért. Mikor a fájdalmat érezte, felkelt s menekülni akart, mire Fränkl megegyezően rálőtt s mellén találta. Bicskáját egész éjszaka nem vette ki, a kávést nem fenyegette leszurással, ellenkezőleg a kávést mondtotta már előbb, hogy őt le fogja löni. Bogdánt szembesítik Fränkllel, mindketten megmaradnak azonban vallomásuknál.

Az ügyész kéri, hogy a törvényszék vegye ki Bogdántól a már a vizsgálóbíró előtt letett esküjének megerősítését. Nagy Sándor dr. védő hivatkozik arra, hogy Bogdán nagyon elleni büncselekmények miatt már büntetve volt és pedig: lopásra való felbujtásért 2 hónapi fogházra, lopásért egy heti fogházra, legutóbb pedig ugyancsak lopásért hat havi börtönre ítélték. A szegedi törvényszék csak legutóbb adott ki ellene vádiratot orgazdaság büntette miatt. Kéri, hogy a tanu már kivett esküjének megerősítését mellőzze a törvényszék. A határozathozatalt későbbre halasztja az elnök.

Mit tudnak a tanuk.

Macsinek Mária 16 éves felirónő a merényletkor Fränkl üzletében volt alkalmazva. Az éjszaka történetét ugyanugy mondja el, mint Fränkl. Bogdán fenyegette gazdáját, bica-

kát is rántott. Ő mondtotta gazdájának, hogy nagyon fél Bogdántól, de Fränkl megnyugtatta. Az első lövés után annyira megijedt, hogy a kassza alá bujt s így a továbbiakról nem tud semmit.

Bogdán a szembesítésnél tagadja, hogy bicska lett volna nála, vagy hogy fenyegette a kávést. Macsinek Mária megmarad vallomásánál s elmondja, hogy Bogdán garázdálkodott a kávéháza, letelepedett idegen asztalokhoz, vad idegeneket arra kényszerített, hogy neki sört fizessenek s ha vonakodtak, akkor fenyegetőleg lépett fel, sőt verekedett. Tanut is pofonvágta egyszer Bogdán.

A tanu megesketését elrendeli a bíróság s azt későbbre halasztja.

Schneider Paula 17 éves kávéseleány halálán, rossz magyarsággal beszél.

— Fränkl a gyilkosság után közvetlenül arra *biztatott, hogy hamisan valljak*, hogy mondjam a bíróság előtt azt, hogy Bogdán az éjszaka leszurással fenyegette. Én azonban kijelentettem, hogy nem esküszöm hamisan. Bogdán jobb keze a zsebében volt, mikor Fränkl rálőtt. Kés nem volt a kezében egész éjszaka.

Fränkl: Ne tessék hinni neki. Nem mond igazat. A szeretője volt Bogdának. Én láttam, amikor az udvarban mindig találkoztak. (Nevetés.)

Elnök: Kérem a hallgatóságot, hogy tartózkodjék a tetszésnyilvánítástól, mert különben kiürittetem a termet.

Szembesítés után tanu megmarad vallomása mellett.

Pecsó Mór pincér volt a Rákóczy-kávéházban. Bogdán hat koronát követelt. Fränkl ezt megtagadta. „Zsidó, ha nem adsz pénzt, még ma végzek veled“, kiáltott ekkor Fränklre Bogdán. A kést Bogdán neki is mutatta s ő szót a dolgról főnökének.

Elnök megállapítja, hogy a tanu vallomása ingadozik. A rendőrség előtt azt vallotta, hogy kést nem látott Bogdán kezében.

Pecsó: A rendőrségnél nagyon meg voltam ijedve, kérem. (Derűtség.)

Szembesítik Schneider Paulával és Bogdánal, vallomása mellett megmarad.

Fikker Károly ügyész a tanu megesketésének mellőzését kéri, mert vallomása ingadozó, Nagy Sándor dr. védő kéri a megesketést. (A bíróság később határoz.)

Werner Jenő pincér, jelenleg közlegény a 46. gyalogezrednél. Bogdán veszekedett — mondja — két székkel ki akart vinni a kávéházból. Többször megfenyegette Fränklit. Reggel felé Kovács Lajost kiküldte Fränkl, majd odaszólt Bogdának: „Mi követelése van magának?“ Bogdán jobbkarját zsebébe nyúlt, mire Fränkl revolverével rálőtt. Hogy mi történt ezután, azt nem tudja, mert az ijedtségtől elájult. (Derűtség.)

Grubner Jakab 24 éves házaló Bogdán mellett vall. Bogdán nem fenyegette a kávést. Nagy Sándor dr. megállapítja, hogy tanu ekkasztás miatt el volt ítélve, kéri megesketésének mellőzését. (A bíróság később határoz.)

Löwy Izidor pincér azt vallja, hogy Fränkl azt ígérte Bogdának, ha elküldi őt és Grubneret, akkor megadja a hat koronát. Erre ő távozott. Fränkl már hetekkel előbb mondtotta, hogy a legkisebb szóváltásnál felövi Bogdánt.

Védő: A tanu hamiskártyázásért büntetve volt. Kérem megesketésének mellőzését. (A bíróság később határoz.)

Kovács Lajos pincér lényegtelen vallomást tesz. **Hegy** Imre csizmadia a 19-i kártyázásról beszél. Azt nem tudja, hogy Fränkl hamisan játszott-e.

Fuchs Lázár, **Stern József**, **Rosenfeld Simon**, **Klein Gyula** tanuk lényegtelen vallomásokban elmondják, hogy Bogdán izága természetű volt.

Az orvosszakértők.

Aussterweil László dr. és **Posgay István** dr. törvényszéki orvosszakértők véleményükben azt mondják, hogy Fränkl a tett elkövetése alkalmával akaratának szabad elhatározási képességében korlátozva volt. Bogdán sérülései súlyosak és életveszélyesek voltak, teljes felgyógyulása még két-három hónapot vesz igénybe.

A bizonyítási eljárás kiegészítésül kihallgatták még sértett indítványára Karácsonyi

Auréli pineért és Hammer Sándor szobafestőseidet, kik lényegtelen vallomást tettek. A védő kérelmére még Jóó Béla volt kihágási bírót is kihallgatták, aki Bogdánt igazga embernek ismeri, de Fränkl sem kifogástalan szrinte morális tekintetben.

A bizonyítási eljárás befejeztével a bíróság visszavonult tanácskozára. Egy negyed óra múlva az elnök kihirdette a törvényszék határozatát: Paeskö Mór kivételével valamennyi tanu megesketését elrendeli a bíróság. Paeskö Mórt ingadozó vallomása miatt nem esketik meg.

A kérdések.

A tanuk letették az esküt, mire Fikker Károly dr. ügyész a szándékos emberölés büntetetének kísérletére vonatkozó kérdés feltevését indítványozta. Nagy Sándor dr. kéri még a súlyos testi sértésre vonatkozó kérdés feltevést, továbbá mindkét kérdéshez az önvédelemre vonatkozó kérdést.

Elnök ezután a tárgyalás folytatását délutáni 5 órára halasztotta.

Délután Köller János elnök kihirdette a törvényszék határozatát. Az esküdtekhez négy kérdést intéznek, az egyik szándékos emberölésre, a másik súlyos testi sértésre vonatkozik, a két kérdéshez járult még a jogos védelem kérdése.

A pörbeszéd

Fikker Károly dr. kir. ügyész védőbeszédében kérte az esküdteket, hogy Fränkl szándékos emberölés büntetésében mondják ki bűnösnek. Büntette feltétlenül annak minősítendő, mert az eszköz alkalmas volt az emberölésre, a sebesülés helye pedig az ölési szándék mellett bizonyít. A bizonyítási eljárás során vádlottnak nem sikerült igazolni, hogy tettét jogos védelemben követte el.

Nagy Sándor dr. védő emelkedett ezután szólásra. Kifejtette, hogy az esküdttörvény verditjét értékeli annyira, mint a szakbiróság ítéletét s ezért tényekkel s nem szóvirágokkal fog bizonyítani. Részletesen bizonyította a védő, hogy Fränkl tette nem szándékos emberölés, hanem súlyos testi sértés büntette, melyet azonban jogos védelemben követett el. Bogdán vagyon és személybiztonsága ellen tört. Életveszélyesen megfenyegette, amint ezt több tanu igazolta. A vád tanu közt nagyon nehéz olyant találni, kinek hitelt lehetne adni, alig van közöttük büntetlen előéletű. Ezután Bogdánt jellemezte, aki szerinte a rácváros réme, koronázatlan csibészkirálya. Kéri az esküdteket, hogy a második, a súlyos testi sértés kérdésére feleljenek igennel s állapítsák meg, hogy Fränkl tettét jogos védelemben követte el.

A nagyhatású, védőbeszéd után az elnök összefoglalta a tárgyalás anyagát, majd az esküdtek tanácskozára vonultak vissza.

A verdikt és az ítélet.

A tanácskozás körülbelül egy óráig tartott. Valamivel hét óra előtt vonultak vissza az esküdtek a terembe s főnökük halálos csendben olvasta fel a verdiktet. Igazmondásukban az esküdtek Fränkl Lajost súlyos testi sértés elkövetésének büntetésébe mondták ki bűnösnek, s egyuttal úgy találták, hogy tettét a káros jogos védelemben követte el. Az elnök az esküdtek verdiktje alapján kihirdette az ítéletet, mely Fränkl a vád és következményei alól felmentette. A közönség zúgó éljenzéssel fogadta az ítéletet, lelkesen ünnepelte Köller János elnököt s Nagy Sándor dr. védőt. Az ügyész az ítélet ellen semmiségi panaszt nyújtott be, melyet a törvényszék elfozadott. Fränkl a törvényszék azonnal szabadlábra engedte.

SPORT.

+ Két aradi football-csapat mérkőzik vasárnap, november 12 én délután az AAK pályáján. Az Aradi Testgyakorlók Köre és az Aradi Athletikai Klub játszik le az alkalommal bajnoki mérkőzésüket. A küzdelemre mindkét csapat erősen készül. A játék, tekintettel a korán beálló sötétségre már délután fél három órakor kezdődik.

Ötvenezer korona városi segély az aradi szanatóriumnak.

— A közgyűlés határozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 8

Hosszabb vita után ötvenezer korona segélyt szavazott meg a törvényhatóság az Urbán Iván-szanatórium részvénytársaságnak. A segélyt tíz év alatt ötezer koronás részletekben folyósítja a város attól a naptól kezdve, amikor a szanatórium megkezdí működését. A közgyűlésen elnöklő főispán, tekintettel arra, hogy az alapítók között ő is szerepl, elhagyta az elnöki széket, mikor a törvényhatóság a segélykérvény tárgyalásához elérkezett, kijelentvén, hogy nem akar senkit sem esetleges felszólalásában feszélyezni jelenlétével. Mülek Lajos dr. és Varjassy Lajos polgármester indítványára a közgyűlés azonban felkérte a főispánt, hogy foglalja el az elnöki széket, mert teljes bizalommal van pártatlansága iránt. Ezután a tanács javaslatát terjesztette elő Lócs Rzső tanácsnok, melyszerint a kért százezer koronás részvényjegyzést nem ajánlja, de tíz évig fizetendő évi öt-ezer korona segély megszavazását javasolja.

Sugár Jenő dr., minthogy a szanatórium a középosztályok érdekeit szolgálja, azt indítványozta, hogy a szegény nép filléreiből szedett pótdoból a törvényhatóság ne nyújtson segélyt; egy különben is magánjellegű intézménynek. Ugyancsak a tanácsi javaslat ellen érveltek Tolnai János dr., Barabás Béla dr. és Somló Ármán dr. Tolnai a kórház építést tartja elsősorban szükségesnek, mert a szanatóriumot, ha szükséges, megteremti az a társadalom, melynek céljait szolgálja. Barabás a segély megadását akkor tartja aktuálisnak, ha a szanatórium majd olyan helyzetben lesz, hogy támogatni kell. A segély megadása mellett érveltek Schwarz Jenő dr., Tisch Mór dr., aki egészségügyi szükségletnek mondotta az intézményt, továbbá Reinhart Gyula, Reisinger Sándor a százezer korona részvényjegyzését ajánlotta a közgyűlésnek. Varjassy Lajos polgármester és Varjassy Árpád a tanács javaslatának változatlan elfogadását kérték.

A közgyűlés 35 szóval 32 ellen elfogadta a tanács javaslatát.

*

Ez ügyben tudvalóval polemia keletkezett Fetter Géza és Zimmermann Károly dr. között. Zimmermannak mai lapunkban közölt levelére a most a következő, hozzánk intézett sorokban válaszol Fetter:

Tekintetes Szerkesztő ur! Az „Aradi Közlöny” f. évi november hó 7-én megjelent 254-ik számának „Hírek” rovatában „Arad város és szanatórium” megjelöléssel, kivonatban és vázlatosan közölte a pénzügyi bizottság f. hó 6 án tartott ülésében történt vélemény nyilvánításokat. Miatán pedig Zimmermann Károly dr. köz-kórház igazgató ur felszólamlásomat szó tárgyává tette, engedje meg tisztelt Szerkesztő ur, hogy félremagyarázott szavaimat helyreigazítsam. Az én felszólamlásom célja tisztán és kizárólag csak az volt, hogy Aradon most, amidőn egy nagy köz-kórház létesítése előtt állunk, egy szanatórium létesítése nem képezhet oly közszükségletet és közegészségi intézményt, amelyhez a város oly nagymennyiségű részvények jegyzésével hozzájárulhatna. Tapasztalat szerint ugyanis nagy városokban, a hová a vidékről is számosan beözönlenek oly célból, hogy hírneves szakorvosok (speciálisták) gyógykezelését igénybe vegyék, amely célból a szanatóriumok tulnyomóan magánvállalkozás gyanánt létesültek, mert a gyakran hosszabb időre terjedő gyógykezelés szállodákban, vagy magánlakásban nem történhet megfelelően.

Nálunk Aradon minden tisztelet mellett orvosi karunk iránt, nem tapasztalható még oly nagymérvű beözönlése a vidéki betegeknek, hogy egy szanatórium létesítése a város nagymérvű hozzájárulásával indokolt volna, különösen azért, mivel a tervezett új köz-kórházban tényleg lehetne a polgári osztályhoz tartozó oly betegek elhelyezéséről is gondoskodni, akik elkülönített helyiségekben óhajtják gyógykezelésüket. Ha pedig a vidékről beözönlő gyógyulást keresők száma nagyobb lesz, a magánvállalkozás bizonyára fog módot találni arra, hogy a város hozzájárulása nélkül is létesítsen szanatóriumot. Ezen tárgyilagossá véleménynyilvánítással nem volt és nem lehetett céltom és szándékom az aradi orvosi karról, — amelynek számos tagját már régen ismerni és nagyrabecsülni van szerencsém — kedvezőtlen bírálatot mondani, mert hiszen arra magamat illetékesnek, — és a felszólamlás helyét arra alkalmasnak nem tartom. Amidőn a t. Szerkesztő urat kérem, hogy felvilágosító szeraimnak becses lapjában helyt adni sziveskedjék, köszönetem nyilvánítása mellett maradok tisztelője Fetter Géza pénzügyi bizottsági tag.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Aki a saját leányába szerelmes.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

Távirati tudósítás

Nagybecskerek, november 8.

A nagybecskereki királyi törvényszéknél tegnap kezdtek meg a november havi esküdtszéki ciklust, amely az idén körülbelül tíz napig tart. A mai napon az esküdtbírók Vlaskalin Zsarkó, Vlaskalin Zsarkóné és özvegy Popov Györgyné arcai fődeszák bünyűgyvevel foglalkoztak, akiket a királyi ügyész szándékos emberölés és bűnpártolás büntetésével vádol, mert az évi május hó 30 án esti félkilenc óra tájban Vlaskalin Zsarkó rövid szóváltás után egy kétesövű vadászfegyverrel lellette apósát, Popov Györgyöt.

A gyilkosságnak az emberi, vagyis inkább az emberben lakó sötét szenvedelmek képezik a rugóját, amennyiben Vlaskalin Zsarkó azért ölte meg apósát, mert ez szemet vetett a feleségére, aki a saját leánya és szerelmi viszonyra akarta kényszeríteni. Az ügyész emellett bűnpártolással vádolja a vádlott feleségét és a meggyilkolt özvegyét, mert ezek tudtak a gyilkosságról.

A szokásos formalitások után a büncselekmény elkövetőjét, Vlaskalin Zsarkót hallgatták ki, aki magát bűnösnek nem érzi, mert tettét önvédelemből és férji jogos felháborodásból követte el. A késő éjjeli orakig tartott a bűnyű tárgyalása s azzal végződött, hogy az apósgyilkost az esküdtek erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetésében bűnösnek mondták ki és ennek alapján a bíróság két és fél évi börtönrre — melybe az öt hónapi vizsgálati fogságot beleszámítják — ítélte a vádlottat. Bűnpártolással vádoló nejét és ennek anyját, özvegy Popov Györgynét azonban felmentették.

§ Sztrájkoló ügyvédek. Érdemes hírt közölnék Szegedről. Az ottani ügyvédek legközelebb tiltakozni fognak a kamarai kiróndelések, az ingyenes jogvédelmek számának ijesztő növekedése ellen. Már régen panaszzolják a szegedi ügyvédek, hogy az ingyenes ügyek magukat és idejüket túlságosan igénybe veszik, de hogy határozottan tiltakoznak, ahhoz a lökést egy most tárgyalás alá kerülő ügy adta. Legközelebb a szegedi törvényszék egy pénzhamisítási pert fog tárgyalni, mely 12 vádlott ellen indult. A tárgyalásra, melyen több mint heven tanu fognak kihallgatni s amely illyformán több napig tart, mind a tizenkét vádlott mellé hivatalból rendeltek ki védőt. Ez készítette a szegedi ügyvédek arra, hogy akciót indítsanak. Elhatározták, hogy egyik ügyvéd sem fog megjelenni a tárgyaláson, sőt országos akciót indítanak az ingyenes jogvédelem ügyében, sőt legvégső esetben sztrájkra is késznek. Miatán a kitűzött tárgyalás elhalasztása a hetven tanu újabb idézése miatt nagy költséggel jár, nincs kizárva, hogy a kincstár perrei fogja megtámadni az ellentálló ügyvédeset.

Az öngyilkos aradi diák.

— „Követem a bátyám példáját.” —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 8.

Néhány nappal ezelőtt aféle diákos öngyilkossági kísérletet követett el egy fiatal kereskedelmi iskolai tanuló Aradon. Állapota, amint az előrelátható volt, már javul és a fiatal öngyilkosjelölt egy-két hét multán elhagyhatja a kórházat. Közben azonban olyan körülményekről szerezünk tudomást, amelyek talán jobban rávilágítanak az öngyilkosság okára, vagy talán még rejtélyesebbé teszik azt, de mindenestre jóval érdekesebb megvilágításban tüntetik föl a fiatal diák tragikus elhatározását.

Amikor Czukor Béla hétfőn az öngyilkosságot elkövette, Pataky Antal tanár, akinél a fiu lakott, azonnal értesítette táviratban Czukor Béla Budapesten lakó özvegy édesanyját. A jó módu özvegyasszony az első vonattal Aradra utazott és könyves szemekkel jelent meg másnap fia kórházi ágyánál. Az orvosok megvizsgálták a megrémült anyát, hogy fia élete nem forog veszélyben és a tizenhat éves fiu erős szervezete rövidesen kiheveri a könnyű sebet, amelyet a revolvergolyó ejtett. Czukorné azonban szomorúan ezt a meglepő kijelentést tette:

— Hiszen én előre tudtam, hogy ez fog történni. Már remegve néztem minden táviratkihordóra, hogy a fiam szerencsétlenségéről hoz hírt. Megéreztem, hogy Béla is halálra szánja magát. Ő ezek a fiuk!

Az anya keserű kitörésének sajtáságos és valóban nem mindennapi magyarázata van. Néhány héttel ezelőtt ugyanis Czukorné fővárosi lakásán öngyilkosságot követett el az idősebb fiu, Béla bátyja, a huszas években járó fiatal Czukor Kálmán is. A fiatalember revolverrel mellbelötte magát, de nem szenvedett súlyosabb sérülést. Pár hétig ápolták a kórházban és épen az őcse öngyilkosságát megelőző napon hagyta el gyógyultan a kórházat. Czukor Kálmán teljesen olyan körülmények között követte el szomorú tettét három hét előtt Budapesten, mint most őcse Aradon. Rövid, pár soros és az öngyilkossági szándék igazi okáról semmit sem mondó levelet hagyott hátra és amidőn már javuló lett az állapota, akkor sem akart semmit elárulni halálos terve okáról.

Alig örvendhetett édesanyja egy napig idősebb fia felgyógyulásának, máris újabb és ugyanolyan szomorúság látogatta meg házat: Czukor Béla öngyilkos kísérletéről hozott hírt az aradi távirat. És a két szomorú esemény között az összefüggés nem csupán látszólagos és véletlenségből származó. Az öngyilkos fiuk édesanyja kifejezést is adott annak a gyanúnak, hogy Czukor Béla azért követett el öngyilkoskísérletet, mert a bátyja előzőleg ugyanazt tette.

A két fiu a testvéri szeretetnél is melegebb és bensőbb barátságban élt és Czukor Béla, aki csodálattal és rajongással szerette bátyját, mindenben követte annak példáját. Amit az idősebb fiu tett, azt hiven utánozta Béla is és nincs kizárva az sem, hogy az öngyilkosságban nem is csupán az utánzás hajlam vezette bátyja nyomdokaiba a revolvert mellére szorító Czukor Bélát. A kórházi betegágyon első lázas pillanataiban legalább is ilyesmit árult el a fiatal öngyilkos. Elejtett, töredezett szavakkal beszélt arról, hogy eleget tett annak a megállapodásnak, amely közte és testvérbátyja között volt.

A tizenhat éves, korához képest felette erősen kifejtett és különös, lánggallobbanó idegzetű fiu különben az idén szeptemberben került csak

Aradra. Édesanyja, aki a korán érett fiuval nem bírt, azért küldte Bélát vidékre, hogy itt erős kezek vezetésére bizza. Ha most felgyógyul, amire biztos kilátás van, anyja kivesszi őt az aradi kereskedelmi iskolából és máshová viszi tanulmányai folytatására.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor :

Csütörtök: Kis gróf, operett. (Bemutató előadás. (C. bérlet.)

Péntek: Kis gróf, operett. (A. bérlet.)

Szombat: Kis gróf, operett. (B. bérlet.)

* A Kölcsey-egyesület első felolvasása nem csütörtökön délután lesz, mert a városi közgyűlés még csütörtökön is tart. Ezért szombaton délután 5 órára halasztották a szert. A közönség előzetes érdeklődése a három előadás iránt nagy mértékben nyilvánkozott. A tárgysorozat a következő: 1. Forrongó lelkek. Elmondja Krenner Miklós dr. 2. Versek. Irta és felolvassa: Csécsy Imréné. 3. Társadalmi világnézetek. Irta és felolvassa: Keszler Károly. A felolvasásra a kibocsájtott új igazolványok érvényesek a tagok számára, a nem tagok a könyvkereskedéseken és a pénztárnál 1 koronáért válhatnak belépti jegyet.

* A Kis gróf bemutatója. Csütörtök este mutatják be Rényi Aladár dr. és Martos Ferenc operettjét, a Kis grófot. A színtársulat befejezte az utolsó próbákat is és minden készen várja a bemutatót. A színtársulat hetek óta készíti elő a premiért és mindent megtett, hogy az operett nagy tetezésben részesüljön. A színgazgató több díszletet és jelmezt készített az operetthez, amelynek kiállítására teljesen egyenrangú lesz a darab értékéhez. A Kis grófot egymásután négyyszer játssza a színtársulat.

* A Jogállam jubiláris füzet. A Jogállam jog- és államtudományi havi folyóirat, melyet Edvi Illés Károly főszerkesztése mellett dr. Baumgarten Nándor egyetemi m. tanár és dr. Gyomai Zsigmond budapesti ügyvéd szerkesztenek, ez év végén tölti be 10 évi pályafutását és ez alkalomtól ez év december második felében a Jogállam szerkesztősége jubiláris füzetet fog kiadni, amelybe a legelső hazai és külföldi jogászok írnak értekezéseket.

* Hangverseny. A vasárnapi első filharmoniai szimfonikus zenekari bérlet hangverseny műsora. 1. Berlioz: Benvenuto Cellini nyitány. 2. Beethoven: 8. szimfónia. 3. Saint-Saëus: Algériai szüete. 4. Liszt: Keresztes lovagok indulója. Jegyek még csekély számban kaphatók 6, 5, 4, 3 és 2 kor. árban. Schernág és fia üzletében (Ándrássy-tér 14)

* A vasút. (Aradon először adták az Apolló-színházban 1911. november 8 án) Az Apolló-színház foyerjében ma este a „Minden jegy elfogyott” tábla hirdette, hogy mennyire a közönség érdeklődésébe vágó a mai premier: A vasút. A vasút fejlődése, a vasut mai nagyra fejlődöttsége, rengeteg kiterjedése, az a világ szemé elől rejtett folyton dolgozó világ, amely a vasutat mozgatja, irányítja, mind-mind felvonult az Apolló vászonlapján. Fischer Mór és Jörg László dr. a darab szerzői mindenképen érdekes és irodalmilag nívós munkát végeztek. A rengeteg anyagot, amit a vonat forgalma összpontosít, igen ügyesen csoportosították és kevés szóval: gyors, eleven előadással elevenítették a közönség elé a vasut rengeteg kulturális és szociális jelentőségét. Ott látjuk a képeken a vasutak humoros alakjait is, akik ötletességeket visznek a darabban. Az előadáson jelen volt Fischer Mór, az ülszírís szerzők egyike, akinek kijutott az óváciából. Az Apolló-színház holnap, csütörtökön délután 6 órakor és este fél 9 órakor megemlélti a pompásan felépített darab bemutatását. 177

* A cigányvér című szenzációs drámát, melynek vezetését Asta Nielsen játssza, pénteken mutatja be az Uránia színház. A páratlan látványosságra már most felhívjuk a közönség figyelmét. 175

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színtánc után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 4828

Letartóztatják a Zsilinszky fiukat.

— A fővádlott nyilatkozata. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Arad, november 8.

Ma a kora délelőtti órákban megjelent a védő, Kenedi Géza dr. a budapesti esküdtbíró-ság elnökénél, Balogh György dr.-nál és bejelentette, hogy védenéi minden pillanatban rendelkezéére állnak a bíróságnak, Zsilinszky Endre dr. ügyvédjelölt jelenleg Békéscsabán, atyja birtokán tartózkodik, Zsilinszky Gábor pedig Temesvárott önkénteskedik. Megkérdezte ezután a védő az elnöktől, hogy szabadlábton maradhatnak-e a vádlottak? Az elnök kijelentette, hogy a megsemmisítő ítélettel visszaállított a régi állapot, az a helyzet, amikor a vádlottakat még nem mentette fel a bíróság. Miután ebben a régi állapotban a Zsilinszky-fiuk vizsgálati fogságban voltak, ezt az állapotot ismét vissza kell állítani. Ez azt jelenti, hogy Zsilinszky Endrét és Zsilinszky Gábort hamarosan le fogják tartóztatni. A két fiatalember önként fog jelentkezni, hogy kikerüljék a letartóztatás keblemelenségeit.

Séllyey Barnabás főügyész helyettes véleménye szerint a főtárgyalást decemberben, legkésőbb január elején már meg lehet tartani.

*

Mint említettük, Zsilinszky Gábor most katoná Temesvárott, ott nagy feltűnést keltett a Kuria döntése, mert sokan tudják, hogy ott tesz most eleget katonai kötelezettségének, mint tüzérönkéntes (a hetedik tábori tartalékosban) Zsilinszky Gábor, a tragédia szerencsétlen főszereplője. Szimpatikus, csinos megjelenésű fiatal katoná Zsilinszky Gábor. Amikor a Temesvári Hírlap munkatársa felkereste, óvatosan tartózkodott minden nyilatkozattól.

— Katona vagyok és nem szabad a nyilvánosság számára egyetlen szót sem mondanom. A mai rapporton jelentést tettem felettes hatóságomnak és nyugalommal várom a bekövetkezendőket.

A Kuria döntését Zsilinszky Gábor atyja, idősebb Zsilinszky Endre táviratából tudta meg. Ma kora hajnalban vette hírtül a reá nézve oly szomorú ujságot, bár a távirat még tegnap este került feladásra, de reá jegyeztette a gyöngéd atyai szeretet: reggel kézbesítendő. Nem akarta a szomorú hírről fia éjjeli nyugalomát megzavarni. Az értesítés rövid, ennyi az egész:

Kuria ellenetek döntött, légy erős, jelentkezz, azonnal felsőbbeségednél.

Zsilinszky Gábor térfias nyugalommal fogadta ügyének váratlan fordulatát. De miután megtudta, hogy az új tárgyalást a budapesti esküdtbíró-ság fogja lefolytatni, láthatóan megdöbönt:

— Ez borzasztó, erre nem voltam elkészülve, micsoda újabb izgalmak várnak rám?

A hozzá közelálló megnyugtatták, bizzon az igazságban és bizzon védőjében, aki mindent el fog követni megmentésére. Katonai fellebbvalói döntési fognak további szolgálata felett, ugyancsak katonai hatóság elé kerül most bátyjának, ifjabb Zsilinszky Endrének ügye is. Ellene, ki tartalékos tiszthelyettes, a Kuria döntéséig felfüggesztették a katonai eljárást, most az ő ügyében is határozni fognak.

HIREK.

Tovább tart az olasz-török háború.

(Törökország visszautasítja az annexiót. — Véres támadások. — Lemészárolt asszonyok.)

Távirati tudósítás.

Arad, november 8

A porta a nagyhatalmakhoz intézett tiltakozó jegyzékében semmisnek és jelentéktelennek jelenti ki Olaszország annexióját, úgy a jog, mint a tényleges viszonyok szempontjából, mert ellenkezik a nemzetközi jog legelemibb alapjaival. Törökország és Olaszország még mindig ellenséges viszonyban vannak. A porta elövéihetetlen és elidegeníthetetlen szuverénjogait fegyverrel védi meg. A hatalmakhoz intézett jegyzék az annexió dekrétumot ama szerződés határozott megsértésének jelenti ki, amelyeket részint a hatalmak iránt, részint a portával szemben a párisi és berlini konferencián Törökország területi integritása ügyében vállalt el Olaszország.

London, november 8. A Hamidie-erőd újból való megszállása az első jelentékenyebb siker, amelyet az olaszok Tripolisznál tizennégy nap óta elértek. Ezt is csak az olasz ágyúszádok tüzelése tette lehetővé. A tripoliszi helyőrség helyzete azonban az élelmiszerek egyre fokozódó hiánya miatt nagyon aggasztó. A város a szárazföld felől teljesen körül van zárva, tehát nem lehet élelmiszereket behozni, a kikötőben pedig olyan hiányosak a berendezések, hogy az olasz és spanyol hajók csak rakományuknak egy részét tudták partraszállítani és kénytelenek voltak a rakomány többi részével visszafordulni. A Kyrenakában levő olasz csapatok, hír szerint, két hadoszlopban megkezdték az előnyomulást az ország belsőjébe.

Konstantinápoly, november 8. Teljesen megbízható forrásból eredő jelentés szerint a Derna körül folyó harcoknál három olasz ezred a törökök fogságába jutott.

Páris, november 8. A Havas-ügynökség jelenti Tuniszból, hogy ott komoly összeütközések voltak arab csapatok és olaszok között. A rendőrség csapatoktól támogatva, helyreállította a rendet. Mindkét részről több halott és sok sebesült volt. A sebesültek között van néhány rendőrtisztviselő.

London, november 8. A Westminszter Gazette tripoliszi tudósítója hajmeresztő dolgokat jelent az olaszok kegyetlenségéről. A tudósító jelenti, hogy az olaszok négyszáz asszonyt és gyermeket és négyezer férfit agyonlőttek, akik közül legföljebb százan voltak bűnösök. Az agyonlőtt arabok között voltak nyomorékok, betegek, vakok és koldusok. A tömeges gyilkolásnál még borzasztóbb jelenetek voltak, mint egy oroszországi programmal.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Tu nyomóan száraz idő várható, gyöngy éjjeli fagygyal. — Távirati prognózis: Száraz, éjjeli fagy. — A hőmérséklet déli tizenkét órakor 8.2 Celsius fok.

— Khuen Bécsben. Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Khuen gróf miniszterelnök szombat este Bécsbe utazik és vasárnap jelentést tesz a felségnek a politikai helyzetről.

— Megjutalmazott városi tisztviselők. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén Nagy Sándor dr. kezdeményezésére Joó Béla árvaszéki ülnöknek, mert huzamosabb ideig ellátta a rendőrbírói teendőket is, 2200 korona jutalmat, *Institoris* Zsigmond segédtisztnek pedig a községi bíró helyettesítéséért 600 korona jutalmat szavazott meg.

— Az új kereskedelmi miniszter az aradi kamarához. Beöthy László kereskedelmi minisztert az aradi kereskedelmi és iparkamara kinevezetése alkalmából tudvalevőleg üdvözlő távirattal kereste fel. Ezen táviratra a miniszter a következő meleghangú átiratot intézte Ottenberg Tivadar kamarai elnökhöz:

Tisztelt Elnök Ur! Kereskedelemügyi miniszterré történt kinevezetése alkalmából szíves volt engem az aradi kereskedelmi és iparkamara nevében táviratilag üdvözölni. Midőn a szíves figyelemért őszinte, meleg köszönetemet fejezem ki, van szerencsém felkérni, hogy köszönetemet a kamara előtt is tolmácsolni sziveskedjék. Szívvelyes üdvözléssel kész hiva *Beöthy László*.

— Elintézték a főr. Az *Ertsey Péter* és *Justh János* képviselők között támadt lovagias affért ma kölcsönös kimagyarázó nyilatkozattal intézték el.

— Curiené dija. Azért, hogy Curie tanár özvegye, a rádiumos Curiené most benne nyüzsgő egy pikáns riport szenzációban s állítólag összeszűrte a levelet Langevin tanár ural, azért a tudománya, a kémiai tudománya egészen érintetlen. Ez a véleménye a svéd tudományos akadémiának is, mert amint ma Stockholmból táviratozzák, a kémiai Nobel-díjat mégis csak a kiváló asszony kapja meg. A tudós testület így határozott s ezzel az egykor szegényes körülmények között dolgozó özvegy asszony egy csapásra szépen meggazdagodott, alig ötezer frank híján kétszáz ezer frank birtokába jut. A fizikai Nobel-díj *Wien Vilmos*, *nürnbergi tanáré*.

— Közgyűlés folytatásban. Arad város törvényhatósági bizottsága *Urban Iván* főispán elnöklésével ma tartott közgyűlésén, a jövő évi költségvetés kivételével elintézte a tárgyszorozatba felvett ügyeket. A büdzset tárgyalása céljából a törvényhatóság holnap délután négy órakor folytatja tanácskozását.

— Halálozások. Előkelő aradi családot borított gyászba pernusi *Persa Ede* nyugalmazott kir. adóhivatali ellenőr, negyvennyolcas honvédörmszter halála. Az érdemes munkásságú aggastyán 81 éves korában hunyt el. Holnap, esütőtőlőkön délután 3 órakor temetik a Kis-utca 5. számú gyászszobából a róm. kat. szertartás szerint. *Persa Péter*, az Arad-és-nádi Gazdasági Takarékpénztár titkára apját gyászolja az elhunytban.

Ma délután helyezték örök nyugalomra az aradi ügyvédi kar egyik tekintélyes s ugyszólván legidősebb tagját: *Simon Gábort*. *Simon Gábornak*, aki 87 esztendőit élt, rendkívül változatos, eseményekben gazdag volt az élete. Valamikor élénk szerepet vitt a hazafias mozgalmakban és a szabadságharc kitörésekor a nemzetörök dicsőséges gárdájába lépett. Mint *Vécsey* tábornok parancsoltisztije végigküzdötte a negyvennyolcas időket és a hadsági sarszit megszerezte. Az alkotmányos korszakban Aradon nyitott ügyvédi irodát és itt élt mignem tegnap elszólította a halál. *Simon Gábor* halálával kiterjedt, előkelő aradi családot borított mély gyászba. Gyermekkei voltak: *Simon Jenő*, *Gyula*, *Ákos*, özv. *Réthy Sándorné* és *Simon Ignác*. *Mülek Lajos dr.* és *Aknay Andor* nagybátyjukat gyászolják az elhunytban. *Simon* temetése ma délután 3 órakor történt meg és azon az aradi ügyvédi karból is sokan vettek részt. Az elhunyt évekig volt tagja az ügyvédi kamarának, de néhány évvel ezelőtt, amidőn az ügyvédi gyakorlattal föl hagyott, a kamarai tagságról is lemondott. Az ügyvédi kamara azonban volt tagjának temetésén képviseltette magát *Schütz Henrik dr.* kamarai titkárral. A koporsónál a lelkész mondott bucsuztatót.

— *Andrényi Károly* báró a kereskedők házának. *Andrényi Károly* báró ismét kiváló jelét adta áldozatkészségének s egyben annak, hogy a kereskedők közérdekű mozgalmaival, humanus ügyeivel mennyire együtt érez. Tudvalevő, hogy az Aradi Kereskedők Köre a Tabajdy Károly-utcában házat vett, amelynek nagyobb részét a kör tanácskozó és előadó helyiségei, irodája, ingyenes állásközvetítő osztálya, könyvtára, olvasóterme és szórakozást nyújtó termek részére megfelelően át fog alakítani és berendeztetni. *Andrényi Károly* báró méltányolva a hivatást, melyet a kör eme vállalkozása Arad jelenlegi és jövő kereskedő generációja számára be fog tölteni, értesítette az Aradi Kereskedők Körét, hogy e célra ezer korona adományt juttat. *Andrényi Károly* báró ez elhatározásával méltán sorakozik azokhoz az adományokhoz és alapítványokhoz, amelyek Aradon eddig az 6 nevéhez fűződnek.

— A tisztikard halottja. Jajgatás, ordítás szívetfacsaró könyörgés riasztotta meg azokat, akik vasárnap este a nyíregyházi Dák Ferenc utcán haladtak. A Fehér-féle házból hallatszottak ki a kétségbeesett jajsavak:

— Ne bántson már elég volt.

De egyre hallatszott a puffogás, ütlegetés. A járókelők odasiettek, ahonnét a sikoly előtört és borzalmas látvány tárult eléjük. Jekelfalussy főhadnagy kardjával ütötte és vagdalta a privadinerjét. A szemtanúk egyike a levegőbe lőtt, hogy a főhadnagy figyelmét elterelje a vagdalozástól, de hiába. A rémesen összevagdalt közhuszárt a kórházba szállították, ahol a szerencsétlen ember ma reggel meghalt.

— Megrekedt aradmegyei kiránduló házaspár. Egy aradmegyei fiatal házaspár kivándorlási kalamitásáról szól ez az amerikai lapokban megjelent közlemény: A *Friedrich der Grosse* hajóval érkezett az aradmegyei Öthalomról (Glogováo) a 26 éves *Merle Márton*, hogy unokafivéréhez, *Kornacker József*hez utazzék *College Pointra*, N. Y., ahol *Kornacker* az 5 ik Ave 609. szám alatt lakik. *Merle* utközben erősen meghűlt, toroklobot kapott, minél fogva megérkezésakor azonnal kórházba szállították. 17 éves *Róza* neje, akivel csak egy hónappal ezelőtt lépett házasságra, ott várakozik *Ellis Islandon*, amíg őt a kórházból kibocsátják.

— A tapolcsányi bankbukás. *Nagytapolcsányból* jelentik: A királyi ügyészség intézkedésére a bankbukásból kifolyólag letartóztatva *Nyitra*n *Felsenburg Henrik* igazgatót, *Pollák Salamont* és *Löwbeer Hermant*.

— Kézrekerültek a brádi postarablók. *Brádról* írják: Még szeptember 4-én történt, hogy egy cigánykaraván az éjjeli órákban betört a brádi postahivatalba, a honnan tízezer korona készpénzt raboltak el a vasszekrényből. Mivel a betörést csak a reggeli órákban vették észre, a cigányoknak sikerült Arad felé elmenekülniük. Az aradmegyei Kőrösbökényben (Buttyinban) nagyon gyanuba vették a karavánt, a miért azután szekerük hátrabagyásával megszöktek. A kisjenői esendőrség a hátramaradt bűnjelek alapján üldözőbe vette a cigányokat s hosszú és fáradságos munka után sikerült most őket *Krassószőnyben* letartóztatni. Heten voltak a betörők. Ezek közül a banda feje, egy sánta cigány áttörte a csendőrségi fogház falát s elmenekült. A letartóztatottak lakásán nagymennyiségű készpénzt, betörőszerszámot s postaértékcikket találtak. A nyomozás során kiderült, hogy a cigányok nemcsak a betörésből éltek, de gyilkosság is terheli lelküket. A betörők bűnlajstromát a csendőrség a nyomozás érdekében titokban tartja, de remélhető, hogy az egyre szaporodó bűnjelek csakhamar teljes világosságot vetnek a veszedelmes banda tetteire.

Gyilkos/battonyai rendőrök A battonyai királyi járásbírósa vizsgálatára táviratilag jelentette a szegedi királyi ügyészségnek, hogy **Bence János** napszámost két rendőr úgy összeverték, hogy a boldogtan ember hat napi halálvergődés után ki-
 — **Bence János** október 29 ikén este részegen ballagott hazafelé. Két községi rendőrt rátámadt a magával tehetetlen emberre, nyba-főbe verték, majd lábánál fogva bevonsolták a peaceszes utcák dutyiba. Itt aztán vezették vele. Letépték a földre, csiznasarokkal rugdosták, majd rágázták a rémesen orvosi dobozat mellé, hátsára s addig tarták, amíg a borzalmas fájdalomtól eszméletét veszítve el nem hallgatott. Reggelig feküdt eszméletlenül az összeroncsolt, halálra megdalt ember, akinek minden bűne az volt, hogy részegre itta magát s utcai kihágást követett el. Amikor Bence magához tért, a rendőrök kihurcolták a fogházból s kilökték az utcára, ahol ismét eszméletlenül esett össze. Irgalmas emberek szállították lakására. Megtémült családjának csak annyit tudott mondani Bence, hogy a rendőrök kirozták halálra, aztán újra ájulásba esett, irózatok kínok közt halódott, míg végre most — egy heti kinszenvedés után — meghalt. Holttestét fölboncolták s megállapították, hogy több oldalborda s a mellkas-csontok betörték, valamint a belek s az összes nemesebb szervek megsérültek. A szegedi királyi ügyészség távirati utasítására a battonyai járásbírósa tovább vezeti a vizsgálatot.

— **Megnyitják a hatósági burgonyakereskedést.** Lócs Rezső gazdasági tanácsnok indítványára a gazdasági szék foglalkozott a hatósági burgonyakereskedés létesítésének kérdésével, az ideát nem tartotta életrevalónak, ellenben kimondotta, hogy népkönyha felállításával óhejt segíteni télen a szegényebb néposztályon. A tanács helytelennek tartotta a gazdasági szék állásfoglalását s a tervet azzal a javaslattal terjesztette a közgyűlés elé, hogy szavazzon meg 5000 koronát befektetésre, mely összegből a tanács közvetlenül a termelőktől szerezze be burgonyát s a piacon és egy alkalmas bolt-helyiségben saját áron értékesítené a hatósági krumplit. A mai közgyűlés **Schwarz Zsigmond** módosító indítványának mellőzésével elfogadta a tanács előterjesztését.

— **Garázdálkodó téglagyári munkások.** Nádra István aradi waggongyári kőműves ma reggel kerékpáron igyekezett a gyárba. Vele szembe jött egy kerékpáron **Tót István** nevű 15 éves fiú és egyenesen belehajtott Nádra biciklijébe. Mindketten a földre estek és ezért Nádra összeszidta a vigyázatlan subancot, aki grombában felelt vissza a munkásnak. A szóváltást öt léglagyári munkás hallgatta végig, akik rátámadtak Nádrára, elverték, sőt az egyik kést is rántott és többször megazurta a tulerővel szemben tehetetlen embert. A segélykiáltásokra rendőr is került elő, akinek azonban már csak az egyik téglagyári munkást sikerült letartóztatni. A bűnügyi osztályon azután elmondotta, hogy társaival együtt tegnap jött Aradra és a nevüket is ismeri. A rendőrségnek sikerült a támadókat kézrekeríteni és megindította ellenük az eljárást.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik boldogult férjem elhunyt alkalmából mérhetlen fájdalomukat részvétükkel enyhíteni iparkodtak, ezúton is kifejezzük szívbeli jövő halánkat és köszönetünket. Özv. Magyar Ferencné.

— **Olaszok és törökök** ez egyben megegyeznek, hogy a sárga, simulékony „Ceres” („Ceres”-kockák) sütéshez a lehető legeszményibb zsir. Könnyen verhetjük habosra, a tésztáknak finom diózt ad és leggyengébb gyomor által is könnyen megemészthető. 6893

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 8-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Pósa József gép-lakatos segédnek Juliánna nevű leánya. Pastyina György jószágigazgatósági hivataloszájának Erzsébet nevű leánya. Grünfeld Sándor nyomdásznak Erzsébet nevű leánya. Folyert Gáspár borbélymesternek Gáspár nevű fia. Pakurár János fuvarosnak Mária nevű leánya. **Meghalt:** Junghans Györgyné 28 éves szabó neje. Radics Szpanajkó 58 éves napszámos. Prokaj Katalin 14 éves leány. Özv. Balázs Jánosné 72 éves magánzónő. Pika József 68 éves főpincér. Özv. Domokos Sándorné 63 éves földműves. Perényi Magdolna 3 hónapos leány. Koós József 25 éves napszámos. — **Házasság** nem fordult elő.

— **Petráss Sári**, a Berlinbe költözött nagy művész, lelkes terjesztője a dr. Biró féle „Havas Gyopár Crém”-nek, melyből postacsomagként is rendel. Ugylátszik hogy a Párisban is kitüntetett arszépitő mégis csak jobb a külföldi szereknél. 5093

— **Geréb dr. jogi szemináriuma** Kolozsvár, Farkas utca 5. szám. (A régi színház mellett.) Kiváló sikerrel készít elő **jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz jutat. A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve.** 4821

— **A hölgyközönség figyelmébe!** Az uri hölgyközönséget értesítem, hogy Szentpál-utca 8. alatt egy angol és francia női ruha műtermet nyitottam, ahol a legújabb divatlapok szerinti női kosztümöket és felöltőket legjutányosabban készítek. Becses pártfogásáért esedezik Szauerland Andor. 5025

— **Deutsch Sándor** okl. táncitanító 1911. évi november hó 15-én kezdi meg második tánc-tanfolyamát az Ipartestület disztermében, melyre beiratkozni már most lehet a táncintézetben, vagy Bercsényi M.-u. 18. sz. alatti lakásán. — Külön délutáni ifjúsági diák kolon. 5237

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla** 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárán Arad, Boros Béni-tér. 4676

— **A t. vásárló közönség figyelmébe, legnagyobb raktár női táskák és más bőrdíszmű árukban és mindennemű bel- és külföldi pipere és illatszerekben, fésű és kefe árukba, cocus lábtörölők, cosus szőnyeg és más háztartási cikkekben legolcsóbb árak, Hegedüs Gyula üzletében Aradon, Andrassy-tér 15. sz. Telefon 506.** 4638

— **Felhívjuk az olvasó közönség szíves figyelmét a Csipke Áruházunk mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére.** 5927

— **60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat.** 4871

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.** 4510

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Naptár. Tisztelettel felkérjük mindazokat, akik helyben valamint a vidéken a naptárra vonatkozólag a pótlás végett megküldött ívet eddig be nem küldötték, szíveskedjenek azt a naptárnak idejekorán való elkészítése érdekében sürgősen hozzánk juttatni.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetésel osztály.	— 151
Nyomda	— 151

TARKASÁGOK.

(A jó tolmács.) Valamelyik közeli járásbíró-ság egyik bírása előtt állott Cseraviciu nevű igen gazdag román parasztagazda becsületsértés vétsége miatt. A gógös, gazdag ember egy szegény kereskedősegédet sértett meg és a fiatal ember beperelte a dugszdag parasztot. A román gazdát rettentő mód boszantotta az, hogy egy kereskedősegéd őt, a sok százlános gazdát a bíróság elmeri állítani és a bíró előtt is durva paraszti módon viselkedett. A bíró tolmácsot alkalmazott B. ügyvéd személyében, aki a gazda durva kijelentéseit lehetőleg enyhíteni iparkodott. Végül a bíró Cseraviciut becsületsértés miatt 8 napi fogházra, átváltoztatható 80 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Magyarázza meg** terheltnek az ítéletet és kérdezze: meg van-e elégedve, vagy felebbez-e? — **Igy a bíró a tolmácshoz.**

A tolmács megmondja az ítéletet és kérdi a vádlottól, felebbez-e.

A gógös ember drasztikusan valami olyasfélét mond: fűtyülök a bíróságra!

Hüledezve néz körül a tolmács. A bíró is érezte, hogy valami grombát mondhatott az elítélt, felugrik az asztala mellől és kérdi a tolmács-tól: mit mondott ez az ember?

A tolmács mély meghalással így fordította le az elítélt szavait:

— **Azt, hogy tisztelettel felebbez.**

(A csodálatos ember.) Egy aradi műpártoló, aki külföldi utjáról érkezett haza, nem győzött eleget beszélni barátainak a sixtusi Madonna szépségeiről.

— **Fiuk,** — mondotta lelkesen, — két hétig voltam Drezdában és mindennap elmentem a képtárba, hogy csodáljam ezt a képet. Hihetetlen a hatása! Tudjátok, valabányszor odamentem, akár délelőtt, akár délután, mindig ott találtam egy embert a képpel szemben ülve. Ott ült, mozdulatlanul, álmódzva, félig lehunytt szempillákkal. Folyton-folyton. Többször megfigyeltem: ott ült a kép előtt, amíg csak be nem sárták a képtárt.

— **És nem kérdezősködöttél, kérdezték tőle,** — hogy ki volt az a csodálatos ember?

— **De igen. Meg is tudtam.**

— **Hát ki volt?**

— **Teremőr!**

(**Megváltozott vélemény.**) Délután a városi közgyűlésen történt. Egy városatyá, aki még tegnap is éles torokkal haragta, hogy ő senki kedvéért se szavazná meg a szanatórium számára a kért százezer koronás hozzájárulást, ma azután az ismerősei legnagyobb csodálkozására kijelentette:

— **De én mégis megszavazom a szanatórium segélyt.**

— **Ez érthetetlen —** mondta egyik barát — **hiszen még tegnap nem akartál egy fillért megszavazni.**

— **Most pedig az a véleményem, hogy meg kell adni a százezer koronát, de —** Westinghouse gyári részvényekben.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEZÉS

— **Árlejtés a veszthelyi földekre.** Megtűk, hogy **Hámory László dr.** ajánlatot nyújtott be a törvényhatósághoz a veszthelyi földek megvételére, kisholdaként 1578 korona ajánlva fel. A gazdasági szék javasolta ajánlat elfogadását. Ma reggel glozováci dákából álló társaság tízezer korona óvadék séretében szintén nyújtott be ajánlatot még dig 1600 koronát ígért a föld magyar hódért. A tanács javaslatára a közgyűlés úgy tározott, hogy egyik ajánlatot sem fogadjanak, hanem árverést ír ki a birtokra.

NEUMANN M.

uri szabó

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- & lánykaruha telepe

Arad.

Oszi és téli nagy képesrjegyzéke megjelent

Kívánatra ingyenes bérmentve

421

Nagy aranyeletek Brádon. Csak nemrég adtunk hírt azokról a dus aranyeletekről, melyekre a rudai 12 apostol bányatársulat musá-ri telepén akadtak. A szerencse mintha üldözné a társulatot. A lefolyt októberi termelés föltumul minden képzeletet és 235 kilogramot tesz ki. A dus termelés onnan van, hogy a legutóbbi időkben nagymennyiségű szabad-aranyeletekre akadtak olyan helyeken, amelyek néhány évvel ezelőtt mint kihasznált s értéktelen tárnák szerepeltek. Ilyen nagy aranyeleltre még nem bukkantak egyik tárnában sem.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Árjegyzék

Budapest, november 8

Készáru.

Kínálat mérsékelt, vételkedv gyenge, 5 ezer mm. változatlan.

As árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. áprillist	11.86 - 11.87	11.87 - 11.88
Rozs 1912. áprillisa	10.40 - 10.41	10.39 - 10.40
Tengeri 1912. májusi	8.53 - 8.54	8.52 - 8.53
Zab 1912. áprillisa	9.69 - 9.70	9.68 - 9.69

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményszerzőkának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. november 8.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	10.95 - 11.00
77	11.08 - 11.10
78	11.10 - 11.15
79	11.20 - 11.25

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.85 - 10.90
Rozs	9.30 - 9.35
Arpa	8.40 - 8.45
Zab	8.55 - 8.60
Tengeri	8.70 - 8.75

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

November 8.

aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀	110.70
koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	80.85
gyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ 0/10	79.—
agy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀	92.—
privát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
gyar nyereséjsorajegy kölcsön	126.—
szaszab. és szegedi sorajegy kölcsön	153
osztrák járadék papírban	91.50
osztrák járadék esztibe	94.75
osztrák járadék aranyban	115.25
osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	91.50
90. évi osztrák államsorajegy	163.—
osztrák-magyar bankrészvény	19.80
gyar hitelbank-részvény	84.—

Osztrák hitelintézeti részvény	648.75
Oszt. magy. államvasuti részvény	733.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.19
Német birodalmi marka	117.80
London vista	241.12 1/2
Páris vista	95.82 1/2
20 márkás arany	23.54

Kőbányai sertéspiac.

Nov. 8

November 7. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 149—152 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 158—160 fillér. Közép (páronként 240—280 klgr.) 164—172 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi november hó 5. napján volt készlet 27138 drb. — 1911. november hó 6. án felhajtott 114 drb. — 1911. november 6. án elszállított 226 drb. — 1911. nov. 7. napjára maradt készletben 27025 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: lanya.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtökön, 1911. november hó 9-én

C) bérlet.

C) bérlet.

Itt először:

A kis gróf.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Martos Ferenc. Zenéjét szerlette: Dr. Rényi Aladár. Karnagy: Tilger Arpad. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Agárdy Guido	Gyöző A.	Zápolya	Polgár S.
László, fia	Neogrády D.	Itatós	Kuceár L.
Howard	Husár K.	Egressy	Csáky F.
Miss Carter	Várnainé.	Kállai	Vas Jenő.
Rózsi	Dióssy Nusi.	Mini	Nógrádi M.
Csibrákné	Benkóné.	Dr. Henzery	Cseh F.

Kézde este 8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi estinpadja

Ma csütörtökön, 1911. november 9-én:

A budapesti Uránia tudományos színház vendégjátéka.

A VASUT.

Három felvonásban, 195 színesen vetített képpel és számos mozgófényképpel. Irták: Fischer Mór és Lörg László dr.

Előadások délután 4 órától.

Árjegyzék: Fehely ülésenként 1 kor. Zártzék 1 kor. I. hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját senekar.

Ruhatar. — Buffet.

URANIA

színház.

(Bérs Simony-utca 1. szám, Széchenyi-ter mellett)

Ma csütörtökön, 1911. november 9-én

1. Maxi Párisba utazik. Komikus. — 2. Fehely Pennsylvania-ban Természet után. — 3. A kémnő hőstörténete. Drama. — 4. Az anyós lészije. Humoros. — 5. Bálna. Szatir. — 6. Eredeti felvétel. — 6. A bohóc, mint orvos. D. áma. — 7. Pali cipósarka. Humoros.

Előzetes jelentés: Folyó hó 10, 11, 12, 13 aa „A cigányvér” Asta Nielsennel, kizárólagos joggal 3 felvonásban.

Színház este 8 órától kezdve este 11 óráig

Árjegyzék: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kárp nélkül megjelenni.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

ÜDÍT-GYÓGYIT

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványvíz.

Vese és hólyagbajoknál, vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutus bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Orvosilag ajánlva.

Aradi főterakat

Pollák József cégnél, József főherceg ut II. sz.

A nagyérdemű vevőközönség szives tudomására hozom, hogy boldogult férjem Magyar Ferenc gazdasági gép- és műszaki kellékek üzletét továbbra is változatlanul fenntartom és folytatni fogom. o o o o

Amidőn a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról a nagyérdemű vevőközönséget biztosítom, kérem a jövőre nézve jóindulatu pártfogását. 5473

Özv. Magyar Ferencné.

SALAMANDER

cipők elárusítása.

valódi amerikai

ADASZ-CZIPÓKBEN.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 „ 50

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza. 1916

Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312. szám.

A legelegánsabb női felöltők csak
GYÖRGY MENYHÉRT
ÉS TÁRSA
Női felöltők
 Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD
ANDRÁSSY-TÉR 8
 a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

Értesítjük a n. é. hölgyközönséget, hogy a legelegánsabb téli Modelljeink teljes számban raktáron vannak, melynek megtekintését kérjük.

Husserl Manó
 Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.
 Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádógos. Készítmó-dern butor veretel. Fém-csiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sár-ga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 3341
 Galvanoplasztikai munkák

INGYEN!!
 adok gumi-sarkot a nálam vásárolt női cipőkre.

Okt. 31-ig mélyen le-szállított árak.

Uzletemet nov. 1-én ugyan e házba áthelyezem és azt megnagyob-bitva a legfinomabb

női, férfi és gyermek-cipőkkel,
 valamint a legfinomabb kala-pokkal és

uri dviatcikkekkel felszerelve Aradon még nem létezett

olcsó árakban árusítom. Olcsóságról tessék meggyőződni. 4011

Iványi Menyhért
 cipő raktára ARAD, Forray-utca (Gr. Hunyady-palota.)

SINGER
 „66”
 a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk fizeteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.
 Arad, József főherceg-ut 9.
 (Lutheránus templommal szemben.)

Egy a fehéreneműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

Gyönyörű ajándékot

küldünk Önnek postafordultával **ingyen** és bérmentve, ha ár-jegyzékünk szétküldése szőljából nekünk

100 darab címet
 (csak vidékit)

magán és állambizalmi, kök is-nitók, főpapok, orvosok, egészségügyi hivatalnokok, gyárosok és gyári hivatalnokok, jobban szituált magánzok, kereskedők, iparosok stb. címet lakóhelyeiről és annak környékéről, tisztán és olvashatóan egy iv papírra leírva beküldi.

Vertrieb patentierten Neuheiten.

LEOP. WEISZ, Wien, 11/2. Hofenedergasse 1.

Női Kalap-Bazár
 Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz.

Megérkeztek a Velour-formák
őszi és téli divatujdonságai.

Gyászkalapok azonnal elkészülnek.

Bélelés és diszítés 50 fillér.

I üvegezett és I fiókos üzleti állvány eladó.

ÉRTESETÉS.

Grosz és Lapikás női és férfi divat-üzle-
tét Arad, Andrassy-tér 20. szám alatt

megvettem

és az abban levő árukat nagyban és
kicsinyben elárusítom.

Ugyanott az üzletberendezés eladó.

Kiváló tisztelettel:

Kádár Gyula.

5421

Vas- rézbutor, sodronybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönség-
nek saját gyártmányunkat

vas- és rézbutorokban
a legjobb kivitelben.

Sodronybetétek vas és fakerettel, minden méretben,
a legerősebb kivitelben kaphatók.

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

GYÁRHELYISÉG: ÜZLETHELYISÉG:
AULICH LAJOS-UTCA 14. JÓZSEF FŐHERCEG-UT 7.

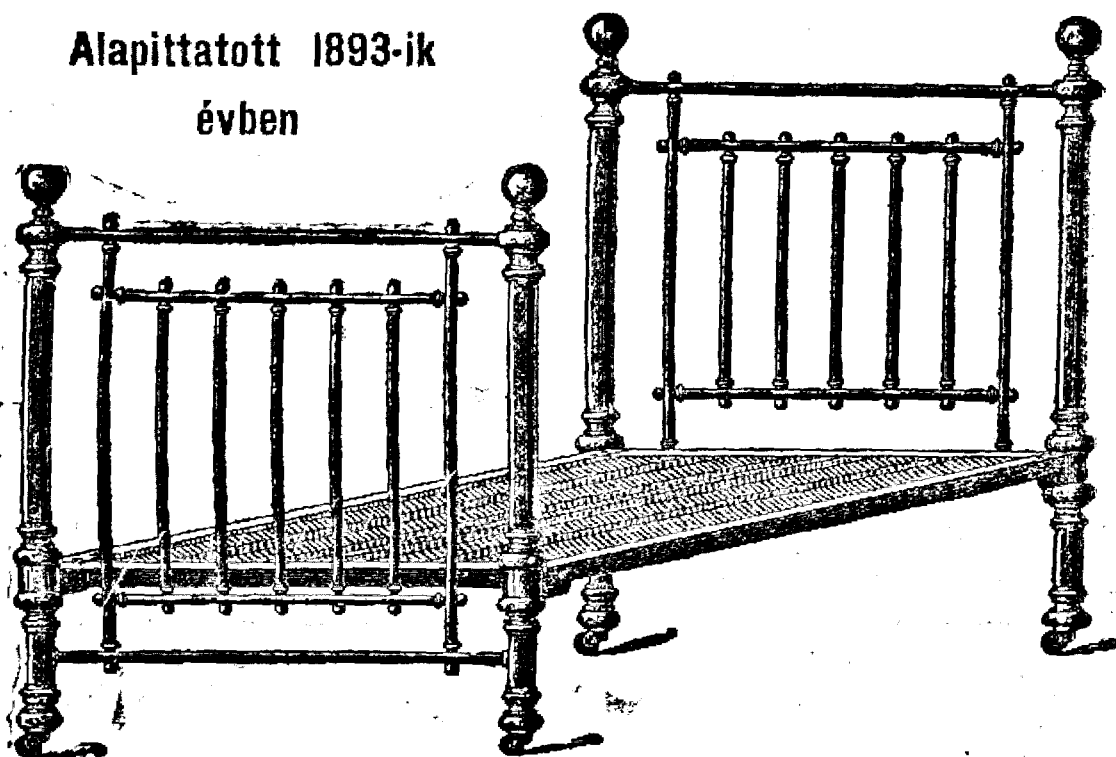
TELEFON: 423. szám. TELEFON: 184. szám.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Szives megrendeléseket kér tisztelettel:

Fleischer Testvérek

Ugyanott jó házból való **TANONCOK**
a lakatos és fényező műhelybe fize-
téssel felvételnek. 5191

Alapított 1893-ik
évben

Gyönyörű muffok, divatos boák
legolcsóbb árban kaphatók

MAYER MIKLÓS szücs üzletében

ARAD, Kossuth-utca 5. sz.

(Saját ház.)

Ugyanott mindennemű szörme-
javítás gyorsan és pontosan
elkészítetnek.

Nők legforróbb vágya SZÉPNEK LENNI!

Ezt legkönnyebben érhetik el a HAJÓS-
féle IBOLYA-CREME használatával.

Ára 1 tégelynek 1 korona.

Kapható mindenütt.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

**Hat gymnasiumot, vagy hat
reáliskolát, vagy hat polgári
iskolát végzett fiatal embert**

GYÓGYSZERÉSZ-GYAKORNOKNAK ELFOGAD

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerész

441

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Színházi prémező.

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagó-
lással bérmentve küld. 1524

Beleket

száraz és sóst mé-
szárosok és hen-
tesek részére aján-
lom legolcsóbb
:: napi árakban. ::

Klein Gábor

bétkereskedő

Boczkó utca 11. szám.

ANOS.

Mindazok részére, akik a
legjobban ajánlható szer.

Egy doboz

Poloska

Kitűnő és megbízható sz
— Egyszerű beecsetelésre

Egy üveg

Alpesi gyo.

Kitűnő alpesi gyógyfüvekből előállít.
Fokozza az étvágyat és elősegíti az

Egy üveg ára 1 korona

Főtájás elleni pasz.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér.

Egy doboz 6 (darabbal) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Mátvás

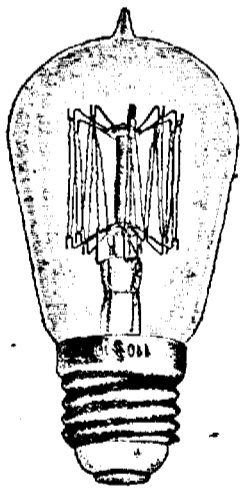
gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

van. — a
lasztékban ma
reket. Elvállalok
tásokat és javításokat
sabb árak mellett. Vidékre meg-
rendeléseket leggyorsabban esz-
közlök. Szíves pártfogást kér ki-
váló tisztelettel

Hauszer K. Géza,

hangszerkészítő. 2801

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényel ég.
Rázkódásoknak ellenáll.
Égési óráinak számameghaladjabármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén,
oldalt egyformán, kifogástalanul ég.
Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.
Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Budapest., VI., Teréz-körút 36.

6905

Uj üzlet!

Tömeges pénztakarítást érhet el, ha Czitter Dezső-
nek ujonnan megnyílt

VERSENY ÁRUHÁZÁ-BAN

Weitzer János-utca főpostával szemben szerzi be férfi és női, őszi és téli divatcikkeket u. m. csipkeszövetek, csipkék, selymek, női kosztümkelmék, francia flanell, barchet, férfiszövetek, ugy-
szintén női és férfi felöltő szövetek, melyek legjutányosabb gyári árakban vásárolhatók. Minden-
nemű maradékok feltűnő olcsó árban lesznek árusítva.

Kérem mindezekről vételkényszer nélkül mielőbb meggyőződni!

Szíves pártfogást kér:

CZITTER DEZSŐ

verseny áruháza.

Uj üzlet!

5328

Uj üzlet!

IVAS KÁROLY

Arad, Mihály-utca 86/B.

TELEFON 789.

4437

TELEFON 789.

Árúvétel
és eladások

Ékszertárgyakban

és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Welfzer János-utca, Minorita-paleta

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereértetve

TELEFON 458.

TELEFON 437.

Burgonya

fehér, pehely, erdélyi elsőrangú

7 korona métermázsánként

házhoz szállítva.

5467

Rendelés levelezőlapon, vagy telefonon (106. sz.)

May János utóda

Andrássy-tér 9. szám.

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3 sz. (sajátház)

vállalja minden e szakba járó munkák készítését, ugymint

modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat

legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész bútorkészítés legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogás: kér kész szolgáltatással

4957

Molnár Antal

épület és bútorasztalos

16 erkölcsű flo tanulóinak felvételük.

Dr. Hippich

orvos ur házában.) Telefon sz. 688.

4271

Ne üljön fel semmiféle hangzatos reklámnak, hanem saját érdekében felhívom a figyelmét, mert most ismét nagyobb mennyiségű áruk érkeztek, amelyeket csak

az Asztalos Sándor-u. 4. sz. alatt levő

CSIPKE ÁRUHÁZBAN

lehet beszerezni. Eladásra kerülnek a következő

olcsón beszerzett áruk

Női ing R. Schiffonból 75 kr.-tól
Női nadrág R. Schiffonból 74 kr.-tól
Glott alj l. dupla 125 kr.-tól
Lüszter alj l. dupla 125 kr.-tól
Selyem alj l. dupla 375 kr.-tól
Mildervédő batliszt 52-59 kr.-tól
Batliszt alj 125 kr.-tól
Taft selyem l. métere 68 kr.
Csikos selyem l. métere 82 kr.
Gyermekruhák 75 kr.-tól
Esoernyák 120 kr.-tól
Férfi ing R. R. schiffonból 99 kr.-tól
Férfi ajour sokni 39 kr.
Férfi nyilas sokni 39 kr.

Zsebkendő tucatja 58-120 kr.-tól
Gallér csak 7 kr.
Kézeltő párja 8-16 kr.
Harisnya 3 pár 50, 60 és 100 kr.
Közimunka kongré kezdés 125 kr.
Csipke métere l kr.-tól.
Csipke szövet 25 kr.-tól
Csipke gallérok 50 kr.-tól
Czérna keztük 15 kr.-tól
Férfi nyakkendők 10 kr.-tól
Hosszu glase keztük 150 kr.
Glase keztük rendes 59-85 kr.
Női ajour harisnya 35 kr.
Női nyilas harisnya 39 kr.

Csipke és csipkebetétek nagy választékban. — Csipke-szövetek nagy választékban.

Azonkívül érkeztek nagyobb mennyiségű csipkefüggönyök, stórok, himzett madeira, schweizi himzések, női és férfi harisnyák, gyermek-harisnyák, selyem- és cérna-keztük, finom női fehérneműek, női kötök, stb. Meglehető olcsó árak.

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivelhogy most ismét igen nagymennyiségű újabb áruk érkeztek.

2801

Tisztelettel

Csipke áruház.

Óvást: Figyelmeztetjük a t. vevőközönséget, hogy üzleten kívül senkit sem jogosítunk fel cégünkől áruk elárúsítására.

Férfi ruhászövet gyapjuból frt. 1.20 kezdve. — Blous 1.25 kr.

szán- megjegye- neg, hogy az agok ezen árve- 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a mében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Aradon, 1911. október hó 25. napján.

Török Dénes,
bírószági végrehajtó.

5449

Telefon szám 23. Telefon szám 23.

Ujj János

cement-ipartelepe, Kisjenő-Erdő-hegy és Nagyzerinden (Arad m.)

Készít betonsöveket, kövező lapokat, műmárvány teraszó és mozaik lapokat, oszlopokat, lépcsőket, pallókat, cserepet, téglát, vasbetétes kutgyűrűket, kályha-alátéteket tetszés szerinti hosszúságu itató vályukat stb.

Ezen ipartelep költségvetéseket és terveket, vasbetétes betonhidakra és járdák betonozására is készít. 5341

Felhívás! A téli salszon közeledtével ajánlom a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt üzletemben legújabb divat szerinti **szücsáru cikkeimet**

melyek úgy készen, mint megrendelésre legjutányosabb áron nálam kaphatók. — Kitérnő tisztelettel

5117

Javitásokat és átalakításokat leggyorsabban és legizlésebben készíték.

Kovács Géza

szücs-különlegességi üzlete

Arad, Forray-u., gr. Hunyady-palota.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5-88

50 év óta fennálló.

jóforgalmu és modernül berendezett mészárszék Eteleken, a Főtéren, nyugalomba vonulás miatt azonnal kiadó. Esetleg más üzletnek is alkalmas. Bővebbet Strifler Ferenc, mészáros és hentesnél Eteleken. 5414

Ne mulassza el

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezne felkeresni vérfelkény-
:: szer nélkül ::

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét

Veszek zálogcédulát, tört aranyat vagy más tárgyakra becsorélem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Ul leányiskola-épület.

Ma csütörtökön utoljára

Az

APOLLO színházban

A VASUT

3 felvonásban, számos mozgófényképpel és 200 színes vetített képpel, az

illusztris szerzők jelenlétében

Előadások: 6 és fél 9 órakor.

Jegyeket előre lehet váltani d. u. 4 órától az Apollo pénztáránál.

Kerékpáros Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.
Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám (Zrínyi-utcai oldalon.) 3412

Csillárok, Villamos felszereléssel

legolcsóbban

Diamant-nyel

Atzél Péter-utca 2. (Nyugati)

Aki rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti **Kárpáti-féle**

epehajtót,

mely a legkittünőbb fájdalom-nélküli gyomortisztító házi szer. Izo édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 4 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPATI JÁNOS
gyógyszertárban 4675
ARAD, BOROS BÉNI ÉR.

Kegyi bor.

Kitünő zamatu és tisztán kezelt ó-boraimat a n. é. fogyasztó közönség b. figyelmébe ajánlom, mit pincém-ből már 5 liter megrendelésnél házhoz szállítok.

Riess Vilmos
Deák Ferenc-u. 22.
Telefon 572. sz.

Ha olcsón

akar vásárolni

egy keresse fel okvetlen mielőbb

Schwartzberger Mand

női felöltő áruházát

ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt, hol legujabb divatu női és gyermek

felöltők és szőrmeáruk

óriási választékban feltűnő olcsó árban kaphatók

Arad, Vörösmarty-utca 3. alatt

Kérjük mindenütt a kénes

Gyógyi gyógy- és borvizet

mely biztos gyógyhatásu a gyomor és bél minden bántalmainál, köszvénynél, cukorbetegségben. Főelárusító:

Kardos Miklós

ásványvizkereskedő Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz. Telefon szám 647. A vizet kívánatra házhoz és vidékre szállítja.

Jó teához nem kell reklam

hanem finom

RUM szükséges, amely

már literenként 2 koronától kezdve kapható 5335

a Körösvölgyi Pálinka Raktárnál

Schwarz Pál vezetése alatt

Andrássy-tér 5. (Almay-palota.)

Ugyanott valódi kisüsti szilvrium, törköly, seprő, cseresznye és

baraczk pálinka

gyári árak mellett beszerezhetők.

Szalkai Arminé

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13

Női, férfi és gyermek kelen-gyek készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek 409.

Színes és fehér himzések ugyszintén fehérnemű varrások olcsó árban készülnek.

Uri leányok fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra felvétetnek.

14343 - 1911. a. h szám.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az 1-11-12. évre elkészített fey-veradó kivetési lajstrom f. évi november hó 4-től a város adóhivatalnál 8 napi közzemlére van kitéve.

Erről az adóköteleseket azzal értesítjük, hogy netáni felszólalásikat és pedig:

a) azon adózók, kik az illető kivetési lajstromban tárgyalt adó-nemmel már a mult évben voltak megróva, a lajstrom kitételének napját.

b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval a kivetés évében első ízben rovatnak meg, adótarozásukat az adókönyvcskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi adóhivatalnál előterjeszthetik.

Arad, 1911. évi november hó 4.

A városi adóhivatal.

Üzletemet felosztatom!

Az áru készletem

mélyen leszállított árban

kiárusítom. Hatóságilag

engedélyezett kiárusítá-som már megkezdődött.

Tiszta selymek

most 98 krajcár.

Ruha-szövetek

Vásznak

Női confectio

Szőnyegek

Szőrme-áruk

meglepő

5033

olcsó árban kaphatók,

amig a készlet tart

Hoffmann Sándor

Arad, Színház-épület.

Kérem kirakataimat

megteinteni!

